

انتشارات
گاج
پرنال

دوست عزیز جهت آگاهی از آخرین اخبار و اطلاعات کتاب‌های منتشر شده لطفاً پایه و رشته تحصیلی خود را به شماره ۰۱۰۰۰۴۲۵ SMS نمایید.

سرشناسه: دلشاد، علیرضا
عنوان: بانک تست دین و زندگی کامل
مؤلفان: علیرضا دلشاد، علی‌اکبر آخوندی، محسن کلهری
مشخصات نشر: تهران: انتشارات بین‌المللی گاج؛ ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۵۲۰ ص. مصور (رنگی)
فروست: این کتاب از مجموعه کتاب‌های میکرو و طلایی گاج می‌باشد.
بها: ۵۹۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۳-۰۰۵۹-۵
شناسه افزوده: آخوندی، علی‌اکبر
شناسه افزوده: کلهری، محسن
شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۳۱۶۱۱

[ناشر: انتشارات بین‌المللی گاج]

[مدیر مسئول: مهندس ابوالفضل جوکار]

[معاونت علمی: مهندس محمد جوکار]

[واحد پژوهش و برنامه‌ریزی کتاب‌های: میکرو و طلایی]

[مدیر تألیف: علیرضا مزرعتی]

[عنوان کتاب: بانک تست دین و زندگی کامل]

[مؤلفان: علیرضا دلشاد - علی‌اکبر آخوندی - محسن کلهری]

[برنامه‌ریزی و هماهنگی امور اجرایی: حکیم رجبی]

[ویراستاران: پروانه سعادت‌خواه - مهسا چراغعلی - زهرا ساسانی - مینا پروین - عماد رنجبر شهرکی -

سحر طهماسبی - سیده زینب صالحی - مریم آقاخانی - ستاره نوبخت - صبا عبیدی - صبا کریمی - بهاره ابهری]

[مدیر واحد فنی: صغری قربانی]

[صفحه‌آرایی: ساناز عاشقی - فرزانه رجبی - سمیه نجار - فهیمه سلیمانی]

[اجرا: لیلا فرجی امین - مهسا هوشیار - الناز دارانی - محبوب رازی - سمیه نجاری - سمیه امیدی]

[حروف‌نگار: رامین حاتمی - سکینه فخاری]

[گرافیک: مبارکه فلاحی]

[آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: گاج]

[لبتوگرافی، چاپ‌خانه و صحافی: گاج]

[ناظر چاپ: علی مزرعتی]

[نوبت چاپ: اول (۱۳۹۷) - سال تحصیلی ۹۸-۹۷] + [شمارگان ۵۰۰۰ نسخه]

[دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین چهارراه ولیعصر (عج) و خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹]

[تلفن: ۰۲۱-۶۴۲۰]

[سرویس پیام کوتاه (SMS): ۱۰۰۰۴۲۵]

[صندوق پستی: ۳۷۷-۱۳۱۴۵]

[پایگاه اینترنتی: www.gaj.ir]

[قیمت: ۵۹۰۰۰ تومان]

توجه: به موجب ماده ۵ قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱ کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات بین‌المللی گاج محفوظ می‌باشد و هیچ شفصن حقیقی یا حقوقی حق استفاده از آن را ندارد و متخلفین به موجب این قانون تمت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مختصات کتاب ما!

در این کتاب سعی شده است نوع چنیس و انتخاب سؤالات به گونه‌ای باشد که دانش‌آموزان به طور کاربردی و با منظر مشاوره‌ای به استفاده از آن بپردازند لذا تذکراتی را ذیل مختصات کتاب و معرفی آن عرض خواهیم کرد.

الف

ترتیب تست‌ها با دو عنوان کلی مشخص شده‌اند.

تست‌های تألیفی:

ترتیب چنیسی سؤالات تألیفی با احتساب سطح آن‌ها منظور شده است. هر چه به انتهای سؤالات نزدیک‌تر می‌گردید و مفاهیم آن دشوارتر می‌گردد. حتی قالب و استاندارد سؤال نیز، نزدیک‌تر به استاندارد سؤالات کنکور در سه سال اخیر می‌شود. حتماً قسمت آشنایی با نوع و استانداردهای سؤالات کنکور را با دقت مطالعه فرمایید.

کنکورهای سراسری:

در این قسمت، سؤالاتی که بین نظام قدیم و نظام جدید مشترک هستند، آورده شده و یک سری از تست‌هایی که با تغییری کوچک استاندارد سؤال به هم نمی‌ریخت نیز حفظ شده‌اند.

توجه: همیشه چه در تدریس و چه در تألیف سعی بنده و همکارانم در این کتاب بر آن بوده که از تبلیغات‌های کاذب و غیر واقعی بازار کنکور دوری کنیم. لذا با علم به این که تعداد محدودی تست ترکیبی در کنکور معارف طرح می‌گردد، از ذکر عنوان ترکیبی در جلوی سؤال خودداری کردیم که تمرکز عزیزانمان به هم نریزد و گرفتار استرس کاذب نگردند. اما! تست‌های ترکیبی زیادی طرح کرده‌ایم، چون هدفمان بالاترین درصد برای هر نفر بوده است.

ب

آشنایی با قالب و استانداردهای سؤالات کنکور سراسری

از سال ۹۴ به این سمت انقلابی در سؤالات معارف ایجاد شد و از ۹۵ به طول کامل محقق گردید. که به شرح زیر است:

الف جاخالی از ساقه یا صورت سؤالات کنکور حذف گردید.

ب ادوات نفی در صورت سؤال، مانند: **برداشت نمی‌گردد، صحیح نمی‌باشد، نادرست است** و حذف گردیده است.

ج سؤالات ۳ قسمت به بالا دیگر طرح نمی‌گردد.

د سؤالات مبتنی بر ظاهر آیات که نشان دهنده تسلط بر محتوای آن‌ها می‌باشد پر رنگ‌تر گردید، به گونه‌ای که خیلی از عزیزان گمان می‌کنند باید آیات را حفظ نمایند، در حالی که راه چاره حفظ آیه نیست که در کتاب‌های مرتبط با آیات به طور تخصصی صاحبان تألیف توضیح خواهند داد.

و اما ما ...!

در قسمت‌های ابتدایی سؤالات تألیفی، تست‌های جاخالی، برداشت نمی‌گردد و امثالهم آورده شده است که فقط جنبه آموزشی دارند. برای تسلط شما در تشخیص مفاهیم، در تمرین کردن خارج از زمان، تست‌های ناصحیح است یا برداشت نمی‌گردد می‌تواند مفید باشد و الا ارزش طرح سؤال یا در زمان مقرر زدن را ندارند. اما بعد از این گروه تست‌ها، روند سؤالات منطبق با استاندارد و سال‌های اخیر می‌گردد و از جایی که تست‌های جاخالی و ... در سؤالات تمام می‌شود می‌توانید با زمان بزنید.

ادبیات سؤالات: گاهی در سؤالات کنکور سراسری، با سؤالاتی مواجه می‌شوید که ادبیات و کلمات و لغات سنگینی دارند. در این کتاب و در میان سؤالات خودمان برای تسلط شما این نوع ادبیات چالش برانگیز را به کار برده‌ایم تا در روز کنکور سراسری گرفتار آن چالش نگردید.

سؤالات علت - معلولی: یکی از دغدغه‌های عزیزان داوطلب سؤالات علت - معلولی است که باید قبل از حل این مشکل در تست زدن در مطالعه خود آن را اصلاح کنید. لذا موارد مورد نیاز در تشخیص علت معلول را اندکی توضیح می‌دهم:

از بهترین روش‌های مطالعه علت و معلول آن است که ما:

۲ ما برای آن که بتوانیم معلول را به خوبی در ذهنمان ماندگار کنیم، با طرح سؤال دنبال علت آن می‌گردیم و علت را به عنوان جواب سؤال مورد شناسایی قرار می‌دهیم.

۱ ابتدا بدانیم که معلول، «یک نتیجه» یا «یک امر به دست آمده توسط یک عامل» است و علت، «دلیل» یا همان «باعث و مسبب» ایجاد آن نتیجه یا معلول می‌باشد.

به طور مثال:

۱) هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود، ۲) نیاز به او را بیشتر احساس و ۳) عجز و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.

در این جا (۱) علت (۲) ← علت (۳)
 معلول ۱ ← معلول ۲ و ۳

خب! بهترین کار طرح سؤال و جواب است:

چرا انسان یا چه زمانی انسان عجز و بندگی خود را بیشتر در حضور خداوند ابراز می‌کنند؟ (معلول)
 چون یا زیرا که (معلول)

معلول: نتیجه، ثمره، میوه، محصول بازتاب، مولود، زاییده، تابع (تبعیت کننده)، تالی، معلولیت (معلول بودن)

علت: دلیل، باعث، مسبب (سبب‌ساز)، زمینه‌ساز، بسترساز، مولد، زاینده، متبوع (تبعیت شده) مقدم، علت (علت بودن)

تذکره ۱ وقتی می‌گوییم X در گروه Y است یعنی وجود X تابع وجود Y یا مرهون آن است. یعنی وجود X وابسته به وجود Y است یا همان Y علت و باعث وجود X است.

تذکره ۲ منظور از علت و معلولیت

• وقتی می‌گوییم: علت A ← یعنی A علت است.

• وقتی می‌گوییم: علت B ← یعنی B معلول است.

• وقتی می‌گوییم: علت A و معلولیت B در حقیقت یعنی:

A علت B است.
 یا
 B معلول A است.

در پایان از خداوند متعال مسألت دارم توانسته باشم رضایت و آرامش را به مطالعه و نتایج شما آورده باشم.

علیرضا دلشاد

فهرست

دوازدهم

درس ۱. هستی‌بخش ۱۰	درس ۶. سنت‌های خداوند در زندگی ۶۰
درس ۲. یگانه بی‌همتا ۲۱	درس ۷. بازگشت ۷۴
درس ۳. توحید و سبک زندگی ۳۳	درس ۸. احکام الهی در زندگی امروز ۸۲
درس ۴. فقط برای او ۴۰	درس ۹. پایه‌های استوار ۹۲
درس ۵. قدرت پرواز ۴۹	درس ۱۰. تمدن جدید و مسئولیت ما ۱۰۲
	پاسخنامه تشریحی دین و زندگی (۳) ۱۰۸

یازدهم

درس ۱. هدایت الهی ۱۴۶	درس ۷. وضعیت فرهنگی، اجتماعی و ۲۲۰
درس ۲. تداوم هدایت ۱۵۹	درس ۸. احیای ارزش‌های راستین ۲۳۲
درس ۳. معجزه جاویدان ۱۷۳	درس ۹. عصر غیبت ۲۴۷
درس ۴. مسئولیت‌های پیامبر (ص) ۱۸۴	درس ۱۰. مرجعیت و ولایت فقیه ۲۶۳
درس ۵. امامت، تداوم رسالت ۱۹۸	درس ۱۱. عزت نفس ۲۷۵
درس ۶. پیشوایان اسوه ۲۰۹	درس ۱۲. پیوند مقدس ۲۸۳
	پاسخنامه تشریحی دین و زندگی (۲) ۲۹۴

دهم

درس ۱. هدف آفرینش ۳۵۴	درس ۷. فرجام کار ۴۲۰
درس ۲. پر پرواز ۳۶۷	درس ۸. آهنگ سفر ۴۲۹
درس ۳. پنجره‌ای به روشنایی ۳۷۹	درس ۹. دوستی با خدا ۴۳۷
درس ۴. آینده روشن ۳۹۱	درس ۱۰. یاری از نماز و روزه ۴۴۷
درس ۵. منزلگاه بعد ۴۰۲	درس ۱۱. فضیلت آراستگی ۴۵۶
درس ۶. واقعه بزرگ ۴۱۱	درس ۱۲. زیبایی پوشیدگی ۴۶۳
	پاسخنامه تشریحی دین و زندگی (۱) ۴۷۱

دین و زندگی

(۳)

درس ۱. هستی‌بخش

درس ۲. سنت‌های خداوند در زندگی

۱۰

۶۰

درس ۳. توکید و سبک زندگی

درس ۴. فقط برای او

۲۱

۷۴

درس ۵. قدرت پرواز

درس ۶. پایه‌های استوار

۳۳

۸۲

درس ۷. تمدن جدید و مسئولیت ما

درس ۸. بازگشت

۴۰

۹۲

درس ۹. یگانة بی‌همتا

درس ۱۰. احکام الهی در زندگی امروز

۴۹

۱۰۲

درس اول: هستی‌بخش

کنکورهای سراسری

۱. فهم کدام آیه شریفه برای تقویت عبودیت و بندگی در پیشگاه خداوند ضروری است؟ (۹۷- هنر - با تغییر)
 - ۱ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾
 - ۲ ﴿وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾
 - ۳ ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾
 - ۴ ﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
۲. به کدام علت، پیامبر گرامی اسلام (ص) به «تفکروا في كل شيء و لا تفكروا في ذات الله» دستور داده‌اند؟ (۹۵- ریاضی)
 - ۱ لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است و ما هرگز به هستی و چیستی خدا دسترسی نداریم.
 - ۲ تفکر در ذات خداوند موجب محدود شدن هستی خداوند می‌شود و ما فقط توان فهم چیستی خدا را داریم.
 - ۳ هر چیستی که برای خداوند فرض کنیم، او را در حد تصورات ذهنی خود پایین آورده و محدود کرده‌ایم.
 - ۴ هستی و چیستی خداوند در ظرف ذهن ما نمی‌گنجد و ما فقط توانایی فهم مخلوقات خداوند را داریم.
۳. با توجه به معارف اسلامی «هستی» و «چیستی» خداوند به ترتیب موصوف به و است. (۹۲- هنر)
 - ۱ ممکن - ناممکن
 - ۲ ناممکن - ممکن
 - ۳ ممکن - ممکن
 - ۴ ناممکن - ناممکن
۴. با توجه به حدیث شریف «لا تفکروا فی ذات الله»، پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمودند درباره چه چیزی فکر نکنید و علت آن چیست؟ (۹۲- هنر)
 - ۱ چیستی خداوند - چون شناخت صفات و ویژگی‌های خداوند امکان‌پذیر نیست.
 - ۲ هستی خداوند - چون شناخت صفات و ویژگی‌های خداوند امکان‌پذیر نیست.
 - ۳ چیستی خداوند - چون لازمه شناخت هر چیزی احاطه بر آن است.
 - ۴ هستی خداوند - چون لازمه شناخت هر چیزی احاطه بر آن است.
۵. پیام آیه شریفه ﴿اللَّهُ نور السماوات و الارض﴾ این است که جهان، در نیازمند به خدا است و تمام موجودات اند. (۹۲- خارج از کشور)
 - ۱ پیدایش و بقا - آیه‌ای از آیات الهی
 - ۲ پیدایش و هستی یافتن - آیه‌ای از آیات الهی
 - ۳ پیدایش و هستی یافتن - نوری از انوار وجود
 - ۴ پیدایش و بقا - نوری از انوار وجود
۶. اگر بگوییم «هر چیزی پیش از آن که نمایش‌دهنده خود باشد، نشان‌دهنده خالق خود است.» پیام کدام جمله را ترسیم کرده‌ایم؟ (۹۱- هنر با تغییر)
 - ۱ ﴿وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾
 - ۲ ﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
 - ۳ ﴿اللَّهُ نور السماوات و الارض﴾
 - ۴ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾
۷. اگر بگوییم «رابطه ما و دیگر موجودات با خداوند، مانند رابطه پرتوهای نور با منبع آن است.» از این تشبیه به پی می‌بریم که به ترتیب و مفهوم می‌گردد. (۹۱- خارج از کشور)
 - ۱ نیاز پدیده‌ها به پدیدآورنده در ایجاد و بقا - فقیر - غنی
 - ۲ خالقیت خداوند بی‌نیاز و مخلوقیت پدیده‌ها - فقیر - غنی
 - ۳ وابستگی کامل مخلوقات به خالق توانا - غنی - فقیر
 - ۴ نیازمندی ذاتی پدیده‌ها و بی‌نیازی ذاتی پدیدآور - غنی - فقیر

تست‌های تألیفی

۸. یک فقط در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که
 - ۱ موجود - ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد.
 - ۲ پدیده - نیستی در او راه نداشته باشد و قابل شناخت نباشد.
 - ۳ موجود - نیستی در او راه نداشته باشد و قابل شناخت نباشد.
 - ۴ پدیده - ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد.

۹. تفاوت مصنوعات انسانی و موجودات جهان هستی در چیست و این تفاوت برخاسته از کدام رابطه است؟
- ۱ نیاز ذاتی آن‌ها به پدیدآور - هستی‌بخشی
 - ۲ نیازمندی پدیده‌ها در بقای خود به خدا - نظم‌دهندگی
 - ۳ نیاز ذاتی آن‌ها به پدیدآور - نظم‌دهندگی
 - ۴ نیازمندی پدیده‌ها در بقای خود به خدا - هستی‌بخشی
۱۰. نسبت میان خداوند و مخلوقات زیرا
- ۱ تغییر می‌کند - خود و همه آن‌چه به دست آورده، از خدا سرچشمه می‌گیرد.
 - ۲ تغییر نمی‌کند - خود و همه آن‌چه به دست آورده، از خدا سرچشمه می‌گیرد.
 - ۳ تغییر می‌کند - انسان‌ها هر قدر کامل‌تر شوند، فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر درک می‌کنند.
 - ۴ تغییر نمی‌کند - انسان‌ها هر قدر کامل‌تر شوند، فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر درک می‌کنند.
۱۱. کامل‌تر شدن انسان‌ها چه نقشی در بندگی و عبودیت آن‌ها دارد و رابطه وجود ما با وجود خداوند مانند کدام رابطه است؟
- ۱ علت - ساعت و سازنده آن
 - ۲ علت - پرتوهای نور با منبع آن
 - ۳ معلول - ساعت و سازنده آن
 - ۴ معلول - پرتوهای نور با منبع آن
۱۲. شعر «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اوّل خدا دید» با کدام آیه، ارتباط مفهومی دارد؟
- ۱ ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
 - ۲ ﴿انتم الفقراء الى الله و الله هو الغني الحميد﴾
 - ۳ ﴿الله نور السماوات و الارض﴾
 - ۴ ﴿يسأله من في السماوات و الارض﴾
۱۳. آن‌جا خداوند را در حد تصورات ذهنی خود پایین آورده‌ایم که هر را برای او فرض کنیم و علت آن این است که
- ۱ چپستی - لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.
 - ۲ ویژگی - لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.
 - ۳ چپستی - دین اسلام ما را از تفکر در آن منع کرده است.
 - ۴ ویژگی - دین اسلام ما را از تفکر در آن منع کرده است.
۱۴. این مطلب که: «نمی‌توانیم به ذات خدا پی ببریم.» به چه معناست و علت آن کدام است؟
- ۱ نمی‌توانیم بدانیم خدا چیست - خدا حقیقتی نامحدود دارد.
 - ۲ شناخت ویژگی‌های خداوند ناممکن است - شناخت خداوند، نسبی است، نه مطلق.
 - ۳ نمی‌توانیم بدانیم خدا چیست - شناخت خداوند، نسبی است، نه مطلق.
 - ۴ شناخت ویژگی‌های خداوند ناممکن است - خدا حقیقتی نامحدود دارد.
۱۵. منظور از کدام نیاز پدیده‌ها به خدا این است: «خداوند هر لحظه اراده کند، مخلوقات را از بین می‌برد و آن‌ها را متلاشی می‌کند» و کدام آیه شریفه حاکی از آن می‌باشد؟
- ۱ نیاز در بقا - ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
 - ۲ نیاز در پیدایش - ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
 - ۳ نیاز در بقا - ﴿والله هو الغني الحميد﴾
 - ۴ نیاز در پیدایش - ﴿والله هو الغني الحميد﴾
۱۶. عدم شباهت رابطه «مصنوعات انسانی و سازنده آن» با «جهان و خدا» در کدام مورد است و چه چیزی را محقق می‌سازد؟
- ۱ غایت‌مندی - نیازمندی در بقا
 - ۲ هستی‌بخشی - نظم و قانون‌مندی
 - ۳ غایت‌مندی - نیازمندی در بقا
 - ۴ هستی‌بخشی - نظم و قانون‌مندی
۱۷. ابیات زیر با کدام آیه شریفه ارتباط مفهومی دارد و بستر اصلی وصول به چنین معرفتی چیست؟
- به صحرا بنگرم صحرا تو بینم به دریا بنگرم دریا تو بینم
به هر جا بنگرم کوه و در و دشت نشان از قامت رعنا تو بینم
- ۱ ﴿الله نور السماوات و الارض﴾ - پاکی و صفای قلب
 - ۲ ﴿والله هو الغني الحميد﴾ - تفکر در نشانه‌های الهی
 - ۳ ﴿الله نور السماوات و الارض﴾ - تفکر در نشانه‌های الهی
 - ۴ ﴿والله هو الغني الحميد﴾ - پاکی و صفای قلب
۱۸. چه زمانی ذهن ما گنجایش فهم چپستی یک موضوع را دارد و کدام مورد درباره خداوند چنین حالتی را دارد؟
- ۱ هنگامی که آن را از راه و روش ویژه خودش بشناسیم - ذات خدا
 - ۲ در صورتی که موجود محدودی باشد که ذهن بتواند بر آن احاطه پیدا کند - ویژگی‌های خدا
 - ۳ هنگامی که آن را از راه و روش ویژه خودش بشناسیم - ویژگی‌های خدا
 - ۴ در صورتی که موجود محدودی باشد که ذهن بتواند بر آن احاطه پیدا کند - ذات خدا

پایان نامه شریعی

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست
که هرچه بر سر ما می‌رود ارادت اوست
نظیر دوست ندیدم، اگرچه از مه و مهر
نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست

«حافظ»

۱۳ لازمۀ شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است. خدا حقیقتی نامحدود دارد و چون نامحدود است، در ظرف ذهن ما نمی‌گنجد. هر چپستی که برای او فرض کنیم، او را در حد تصورات ذهنی خود پایین آورده و محدود کرده‌ایم. ۱۴ این‌که: «نمی‌توانیم به ذات خدا پی ببریم.» به این معناست که نمی‌توانیم بدانیم خدا چیست و چگونه است. هر چپستی که برای او فرض کنیم او را در حد تصورات ذهنی خود پایین آورده و محدود کرده‌ایم. زیرا خدا حقیقتی نامحدود دارد و چون نامحدود است، در ظرف ذهن ما نمی‌گنجد و ذهن به حقیقت خداوند احاطه پیدا نمی‌کند.

۱۵ اراده خدا در باقی ماندن یا از بین رفتن موجودات نشان‌دهنده نیاز در بقای موجودات است که آیه ﴿كُلُّ يَوْمٍ...﴾ بیانگر آن است.

۱۶ ما همواره دیده‌ایم که در مصنوعات انسانی، رابطه چندانی میان بقای یک مصنوع با سازنده آن وجود ندارد. به همین جهت ممکن است برخی گمان کنند که یک معلول در بقای خود نیازی به علت ندارد. اما اگر خوب توجه کنیم درمی‌یابیم که سازنده مصنوعات انسانی، علت اصلی آن نیست. وظیفه او فقط جابه‌جایی اجزاء و نظم‌دهندگی است. اما رابطه خدا با مخلوقات این‌گونه نیست. خداوند، هم هستی‌بخش و هم نظم‌دهنده می‌باشد. به همین جهت موجودات در بقای خود نیز به خدا نیازمندند.

۱۷ مفهوم ابیات مطرح در سؤال، مشهود بودن خداوند در جهان است. یعنی هر چیزی در جهان را نشانه و آیه‌ای از آیات الهی ببینیم. این مفهوم بیانگر «نور بودن خداوند» است که با آیه شریفه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ ارتباط مفهومی دارد. این‌که انسان در پشت پرده ظاهر و در وراء هر چیزی، خدا را ببیند، معرفتی برتر و عمیق است که بستر اصلی حرکت به سوی این هدف، پاکی و صفای قلب است.

۱۸ گیاهان، حیوانات، ستارگان و ... ، همه موجودات محدودی هستند که ذهن ما می‌تواند بر آن‌ها احاطه پیدا کند و چگونگی‌شان را دریابد. در حقیقت ذهن ما گنجایش فهم چپستی آن‌ها را دارد. این‌ها همه امور محدود هستند. ذات خدا نامحدود است. بنابراین در ظرف ذهن ما نمی‌گنجد. البته دین اسلام ما را به تفکر در نعمت‌ها و نشانه‌های خداوند برای شناخت صفات الهی تشویق کرده است، چرا که شناخت صفات و ویژگی‌های خداوند، از راه شناخت مخلوقاتش تا حدودی امکان‌پذیر است.

۱۹ خداوند، نور هستی است. یعنی تمام موجودات، وجود خود را از او می‌گیرند (وابستگی موجودات در پیدایش خود به خدا) و به سبب او پیدا و آشکار می‌شوند و وجودشان به وجود او وابسته است (وابستگی موجودات در بقای خود به خدا). به همین جهت هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود.

۲۰ در مقدمه دوم استدلال نیازمندی جهان در پیدایش خود به خدا می‌گوییم: هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نباشد، برای موجود شدن نیازمند به دیگری است.

۲۱ رابطه وجود ما با وجود خداوند مانند رابطه پرتوهای نور با منبع آن است. همان‌طور که اگر خورشید نورافشانی نکند دیگر پرتوی نوری نیست، اگر خداوند

۱ افزایش خودشناسی باعث درک بیشتر فقر و نیاز انسان به خداوند می‌شود و این امر نیز باعث افزایش عبودیت و بندگی می‌شود. که مفهوم آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾ به فقر ذاتی مخلوقات به خداوند اشاره دارد که درک آن باعث افزایش عبودیت انسان می‌شود.

۲ لازمۀ شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است. ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی‌توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. حقیقت خداوند نامحدود است در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید. بنابراین با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات او را می‌شناسیم، اما نمی‌توانیم ذات و چپستی او را دریابیم.

۳ هستی یا صفات خداوند موصوف به ناممکن است. چپستی یا ذات خداوند موصوف به ناممکن است.

۴ به دلیل اینکه حقیقت وجود خداوند نامحدود است، ما نمی‌توانیم آن را درک کنیم و به چپستی آن پی ببریم چون لازمۀ شناخت هر چیزی احاطه داشتن به آن است.

۵ آیه مذکور به این معنی است که موجودات هستی خود را از خدا می‌گیرند پس همه موجودات در پیدایش و بقا نیازمند خداوند هستند. به همین دلیل هر چیزی در این جهان نشانگر وجود خدا و آیه‌ای از آیات خداوند است.

۶ آیه شریفه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ به این موضوع که «هر چیزی پیش از آن‌که نشان‌دهنده خود باشد، نشان‌دهنده خالق خود است» اشاره دارد. با توجه به مفهوم ذکر شده پی می‌بریم که پدیده‌ها در ایجاد و بقا به پدیدآورنده نیاز دارند. در این‌جا ما به عنوان فقیر و خداوند تحت عنوان غنی مفهوم می‌گرد.

۸ یک موجود، فقط در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد و نیستی در او راه نداشته باشد. در این صورت، چنین چیزی دیگر پدیده نیست.

۹ نیازمندی موجودات به خداوند، منحصر به مرحله پیدایش نمی‌شود، بلکه برای بقا و ادامه نیز به او نیازمندند. ما همواره دیده‌ایم که در مصنوعات انسانی، رابطه چندانی میان بقای یک مصنوع با سازنده آن وجود ندارد. بنابراین تفاوت مصنوعات انسانی و موجودات جهان هستی در نیازمندی پدیده‌ها در بقای خود به خدا است. این تفاوت برخاسته از آن است که سازنده مصنوعات انسانی، نظم‌دهنده است اما خداوند هستی‌بخش است.

۱۰ در قرآن کریم، خداوند «غنی» خوانده شده است و انسان‌ها و سایر مخلوقات «فقیر» و نیازمند به او و این نسبت هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند. هرچه انسان کمالاتی نظیر علم و قدرت کسب کند، باز هم نسبت به خداوند فقیر است. زیرا خود و همه آن‌چه به دست آورده، از خدا سرچشمه می‌گیرد.

۱۱ انسان‌ها هر قدر که به معنای حقیقی کامل‌تر شوند، فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر درک می‌کنند و بندگی و عبودیتشان در پیشگاه خداوند قوی‌تر و بیش‌تر می‌شود. بنابراین کامل‌تر شدن انسان‌ها، علت بندگی و عبودیت آن‌هاست. رابطه وجود ما با وجود خداوند، مانند رابطه پرتوهای نور با منبع آن است.

۱۲ مفهوم این شعر، مشهود بودن خداوند در همه مخلوقات و آیه و نشانه بودن او است که با آیه شریفه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ ارتباط مفهومی دارد.

نیز هستی‌بخشی نکند، دیگر موجودی در جهان باقی نخواهد ماند. خداوند در قرآن «غنی» و انسان‌ها «فقیر» و نیازمند او خوانده شده‌اند و این نسبت هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند. انسان‌ها هر قدر که به معنای حقیقی کامل‌تر می‌شوند، فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر درک می‌کنند.

۲۲) قرآن کریم در آیه ۱۵ سوره فاطر می‌فرماید: «ای مردم شما نیازمندان به خدا هستید و خداوند بی‌نیاز ستوده است.» براساس این آیه بی‌نیازی خداوند (گزینه ۱) نیازمندی مخلوقات به خداوند (گزینه ۳) و عدم وابستگی وجود خداوند به دیگران (گزینه ۴) برداشت می‌شود. گزینه ۲ بیانگر نیاز در بقا است در صورتی که موضوع اصلی آیه نیاز در پیدایش است.

۲۳) خداوند، نور هستی است. یعنی تمام موجودات، وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار می‌شوند و وجودشان به وجود او وابسته است. به همین جهت هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیهای از آیات الهی محسوب می‌شود.

۲۴) در قرآن کریم، خداوند «غنی» خوانده شده است و انسان‌ها و سایر مخلوقات «فقیر» و نیازمند به او و این نسبت هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند. هرچه انسان کمالاتی نظیر علم و قدرت کسب کند، باز هم نسبت به خداوند فقیر است. زیرا خود و همه آن‌چه به دست آورده، از خدا سرچشمه می‌گیرد.

۲۵) خداوند، نور هستی است. یعنی تمام موجودات، وجود خود را از او می‌گیرد (مرحله پدید آمدن) و به سبب او پیدا و آشکار می‌شوند و وجودشان به وجود او وابسته است (مرحله بقا). به همین جهت هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیهای از آیات الهی محسوب می‌شود.

۲۶) قرآن کریم در آیه ۱۵ سوره فاطر می‌فرماید: «ای مردم! شما نیازمندان به خدا هستید و خداوند بی‌نیاز ستوده است.» این آیه بیانگر نیازمندی همه مخلوقات در وجود و هستی خود به خداوند می‌باشد که نتیجه استدلال نیازمندی جهان در پیدایش خود به خدا نیز همین می‌باشد.

۲۷) خداوند، نور هستی است. یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار می‌شوند و وجودشان به وجود او وابسته است. هم‌چنین معرفت برتر و عمیق نسبت به خداوند این است که انسان در پشت پرده ظاهر و در ورای هر چیز خدا را ببیند.

۲۸) دین اسلام ما را به تفکر در نعمت‌ها و نشانه‌های خداوند (هستی خداوند) برای شناخت صفات الهی تشویق کرده است، چرا که شناخت صفات و ویژگی‌های خداوند از راه شناخت مخلوقاتش، تا حدودی امکان‌پذیر است.

۲۹) یک موجود فقط در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد، یعنی نیستی در او راه نداشته باشد. در این صورت، چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدیدآورنده ندارد و خودش همواره هست.

۳۰) انسان‌ها هر قدر که به معنای حقیقی کامل‌تر شوند، فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر درک می‌کنند و بندگی و عبودیتشان در پیشگاه خداوند قوی‌تر و بیشتر می‌شود؛ پس بندگی بیشتر معلول درک بهتر نیازمندی خود به خداوند است. هم‌چنین نیاز انسان به خداوند دائمی است و محدود به مرحله بقا نمی‌باشد.

۳۱) معرفت برتر و عمیق در ورای هر چیز خدا را دیدن است که این موضوع مربوط به درک هستی خداوند است، نه چیستی او. بستر اصلی حرکت به سوی این هدف، صفای قلب است که از مصراع «دلی کز معرفت نور و صفا دید» مفهوم می‌گردد.

۳۲) هر کدام از ما، براساس فطرت خویش خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم. به روشنی می‌دانیم جهانی که در آن زندگی می‌کنیم آفریننده حکیم دارد که هدایت وی پشتیبانی جهان را بر عهده دارد و به موجودات و مخلوقات مدد می‌رساند. خداوند در قرآن کریم راه‌های گوناگونی بر اعتلای ثمره فطرت انسان و درک بهتر وجود خداوند پیشنهاد می‌کند که یکی از آنها، تفکر درباره نیازمند بودن جهان، در پیدایش خود، به آفریننده و خالق است.

۳۳) درک نیازمندی خود به خداوند از راه‌های رسیدن به معرفت عمیق نسبت به ذات خداوند است. آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾ به نیازمندی ذاتی انسان اشاره دارد.

۳۴) هر پدیده‌ای برای به وجود آمدن به یک پدیدآورنده نیاز دارد که این مفهوم از دقت در آیه شریفه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ به دست می‌آید.

۳۵) خداوند هستی‌بخش به پدیده‌های عالم است، و همه پدیده‌ها نور و هستی خود را از او می‌گیرند که از آیه شریفه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ این مفهوم را می‌رساند.

۳۶) شعر «ذات نایافته از هستی بخش / چون تواند که بود هستی‌بخش» مبین ضرورت وجود هستی‌آفرین (هستی‌بخش) است.

۳۷) آیه شریفه ﴿وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ به غنی بودن و بی‌نیازی خداوند اشاره دارد که از صفات هستی‌بخش است.

۳۸) یک موجود فقط در صورتی در وجود نیازمند دیگری نیست که ذاتاً خودش موجود باشد. در این صورت چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدید آورنده نخواهد داشت و نیستی در او راه ندارد؛ همواره بوده است و همواره خواهد بود.

۳۹) آیه مذکور به نیازمندی ذاتی مخلوقات در برابر غنای ذاتی خداوند اشاره دارد. و به این موضوع اشاره می‌کند که «پدیده‌های جهان برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌ای هستند که وجودش از خودش باشد.»

۴۰) به علت غنای ذاتی خداوند، هیچ‌کدام از موجودات توانایی ازین بردن او را ندارند، زیرا موجود برای موجود شدن نیازمند خداوند است.

۴۱) ﴿أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾ به نیاز ذاتی انسان به خداوند اشاره دارد که علیت برای آیه شریفه ﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ که به درخواست دائمی پدیده‌ها از خداوند اشاره دارد، می‌باشد.

۴۲) شعر مذکور از جامی به نیازمندی انسان به خداوند در خلقت و فقر انسان اشاره دارد که با آیه شریفه ﴿أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾ هم مفهوم است.

۴۳) ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾: او همواره دست‌اندر کار امری است؛ اشاره به ابتکار و نوآوری مستمر در خلقت دارد. قدم‌گذاری در مسیر معرفت و حکمت این است که انسان با هر چیزی خداوند را ببیند که از حدیث حضرت علی (ع) «ما رأیت ... مفهوم می‌گردد.

۴۴) آیه ﴿يَسْأَلُهُ مَنْ ...﴾ به فیض رسانی لاینقطع خداوند اشاره دارد.

۴۵) ترجمه آیه مذکور: «هر آنچه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند. او همواره دست‌اندر کار امری است.» می‌باشد، پس یکپارچگی مخلوقات جهان در فقر نسبت به خدا و درخواست‌های دائمی از خدا مستفاد می‌گردد.

دین و زندگی

(۲)

درس ۷. وضعیت فرهنگی، اجتماعی و ...

۲۲۰

درس ۸. احیای ارزش‌های راستین

۲۳۲

درس ۹. عصر غیبت

۲۴۷

درس ۱۰. مرجعیت و ولایت فقیه

۲۶۳

درس ۱۱. عزت نفس

۲۷۵

درس ۱۲. پیوند مقدس

۲۸۳

درس ۱. هدایت الهی

۱۴۴

درس ۲. تداوم هدایت

۱۵۹

درس ۳. معجزه جاویدان

۱۷۳

درس ۴. مسئولیت‌های پیامبر (ص)

۱۸۴

درس ۵. امامت، تداوم رسالت

۱۹۸

درس ۶. پیشوایان اسوه

۲۰۹

درس اول: هدایت الهی

کنکورهای سراسری

۸۷۸. کدام نیاز از نیازهای انسان است که خود را در سؤال «چگونه زیستن» نشان می‌دهد و جامعیت و قابلیت کسب اعتبار از ویژگی‌های انسان است.

(۹۷-خارج از کشور)

۱ کشف راه درست زندگی - سؤال‌های مطرح شده او

۲ درک درست از آینده خویش - سؤال‌های مطرح شده او

۳ کشف راه درست زندگی - پاسخ‌های داده شده به پرسش‌های ناگزیر

۴ درک درست از آینده خویش - پاسخ‌های داده شده به پرسش‌های ناگزیر

۸۷۹. با توجه به این‌که خداوند رسولان مبشر و منذری را برای انسان فرستاده، چه امری را برای ما تحقق نموده است و حال ما انسان‌ها در قبال هدایتش چگونه است؟

(۹۶-ریاضه-با تغییر)

۱ ﴿لَيْلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ﴾ - ﴿إِنَّمَا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾

۲ ﴿لَيْلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ﴾ - ﴿تَوَاصُوا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصُوا بِالصَّبْرِ﴾

۳ ﴿إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ - ﴿إِنَّمَا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾

۴ ﴿إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ - ﴿تَوَاصُوا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصُوا بِالصَّبْرِ﴾

(۹۵-ریاضه)

۸۸۰. اشکال مهم پاسخ‌های احتمالی به نیازهای انسان چیست؟

۱ قدرت انتخاب انسان در آن نادیده گرفته شده است.

۲ نیازمند تجربه و آزمون است تا کارایی آن مشخص شود.

۳ نیازمند تعقل و ادراک است تا درست بودن آن مشخص شود.

۴ بررسی همه‌جانبه نیازهای انسان در آن نادیده گرفته شده است.

۸۸۱. از دقت در آیه شریفه ﴿رَسُولًا مَّبَشِّرِينَ وَ مَنذِرِينَ لَيْلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَ كَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ به ترتیب کدام مفاهیم به‌دست می‌آید؟

(۹۵-انسان-با تغییر)

۱ بهره‌مندی از حجت الهی و اختیاری بودن هدایت

۲ وظایف پیامبران و اتمام حجت بر انسان

۳ بهره‌مندی از حجت الهی و اتمام حجت بر انسان

۴ وظایف پیامبران و اختیاری بودن هدایت

۸۸۲. به بیان امام کاظم (ع)، انحصار ارسال رسولان (علیهم صلوات الله اجمعین)، به سوی بندگان از جانب خدای متعال، تحقق است و دانایتر بودن آنان به فرمان الهی است.

(۹۳-زبان)

۱ تعقل - معلول برتری معرفت

۲ ایمان - معلول برتری معرفت

۳ تعقل - علت استواری ایمان

۴ ایمان - علت استواری ایمان

(۸۸-زبان-با تغییر)

۸۸۳. وجود پاسخ‌های ناهمگون به اصیل‌ترین نیاز بشر، نشانه چیست؟

۱ آزادی و اختیار انسان در انتخاب راه و حرکت در راستای آن

۲ ناتوانی انسان در به‌دست آوردن پاسخ درست و کامل به نیازها

۳ خطیر بودن مسیر انسان در زندگی دیگر

۴ اختلاف مکاتب بشری در پاسخ‌گویی به این نیازها

(۸۸-صنر)

۸۸۴. مطابق معارف قرآنی، خدای متعال رسولان و پیام‌آوران خویش را همراه با «تبشیر و انذار» به عنوان مبشر و منذر ارسال فرمود تا

۱ هدف‌داری خلقت و حکیمانه بودن آفرینش، تبیین گردد.

۲ استعداد‌های مردم شکوفا و چراغ فطرت، نورانی گردد.

۳ حجت بر مردم تمام شود و عزت و حکمت خداوند، به اثبات رسد.

۴ گرد و غبار فرو افتاده بر عقول و فطرت‌های پاک، زدوده شود.

(۸۸-خارج از کشور)

۸۸۵. مفهوم آیه شریفه ﴿رَسُولًا مَّبَشِّرِينَ وَ مَنذِرِينَ ...﴾ این است که

۱ عزت و حکمت خداوندی، پاسخ‌گوی نیاز انسان به نبوت است.

۲ عزت و حکمت خالق، اتمام حجت بر انسان را با ارسال رسولان، رقم می‌زند.

۳ نبوت، برطرف کننده نقص مطلق دانش بشری در راهیابی او به هدف زندگی است.

۴ پیامبران با بشارت و هشدار، چراغ هدایت الهی را در راه انسان، پر فروغ قرار می‌دهند.

(۸۸- خارج از کشور - با تغییر)

۸۸۶. کدام نیازها مسبب دل‌مشغولی و دغدغه انسان است و دغدغه انسان‌های فکور و خردمند چیست؟

- ۱ روزمره - شناخت هدف زندگی
- ۲ روزمره - کشف راه درست زندگی
- ۳ متعالی - شناخت هدف زندگی
- ۴ متعالی - کشف راه درست زندگی

۸۸۷. با توجه به آیه شریفه ﴿رُشَلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِيَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ خدای متعال به چه دلایلی

(۸۶- خارج از کشور)

پیامبران را با دو ویژگی تبشیر و انذار، به دلیل مبعوث فرمود.

- ۱ هدفدار بودن آفرینش انسان و اتمام حجت بر او
- ۲ اتمام حجت بر انسان و صاحب عزت و حکمت بودن خداوند
- ۳ مختار بودن انسان و شایستگی او به رسالت و حکیمانه بودن رسالت
- ۴ مختار بودن انسان و اتمام حجت بر او و حکیمانه بودن رسالت

تست‌های تألیفی

۸۸۸. کدام آیه شریفه مفهوم نهفته در عبارت زیر را نقض می‌کند؟

«انسان به دلیل دارا بودن سرمایه عقل و برخوردار بودن از پیام وحی، ناگزیر از انتخاب راه حق و پذیرفتن هدایت الهی است.»

- ۱ ﴿وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا﴾
- ۲ ﴿وَوَيْسَىٰ وَ مَا سَوَّاهَا فَالْهَمَّهَا فَجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾
- ۳ ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِاللُّؤْمَةِ﴾
- ۴ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا﴾

۸۸۹. کدام گزینه پیرامون حدیث امام کاظم (ع) خطاب به شاگرد خود، هشام بن حکم در مورد شیوه هدایت خداوند، نادرست می‌باشد؟

- ۱ خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آن‌که بندگان در پیام الهی تعقل کنند.
- ۲ کسانی پیام الهی را بهتر می‌پذیرند که از تفکر برتری برخوردار باشند.
- ۳ انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می‌کند و با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها، راه صحیح زندگی را می‌یابد و پیش می‌رود.
- ۴ آنان که در تعقل و تفکر برترند، نسبت به فرمان الهی داناترند.

۸۹۰. قرآن کریم افرادی را که پس از دریافت پیام وحی و استفاده از عقل خویش، از اختیارشان برای انتخاب راه حق استفاده نمی‌کنند، چگونه معرفی

می‌کند؟

- ۱ کافرًا
- ۲ شاکرًا
- ۳ کفورًا
- ۴ شکورًا

۸۹۱. کدام یک از گزینه‌های زیر در توصیف علت اصلی هدایت منحصر به فرد انسان نسبت به سایر مخلوقات، صحیح نمی‌باشد؟

- ۱ خداوند هر مخلوقی را متناسب با ویژگی‌هایی که در وجودش قرار داده است، هدایت می‌کند.
- ۲ انسان دارای ویژگی تفکر و انجام کارها به کمک فکر و اندیشه می‌باشد.
- ۳ انسان از ویژگی قدرت اختیار و انتخاب برخوردار است.
- ۴ انسان ویژگی‌هایی دارد که او را از سایر مخلوقات متمایز می‌کند.

۸۹۲. پاسخ به هر کدام از سؤالات «انسان چگونه باید زندگی کند؟» و «کدام هدف است که انسان می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن

نماید؟» به ترتیب ما را در تأمین کدام نیاز برتر یاری می‌رساند و کدامین نیاز برتر با نیاز یا نیازهای دیگر ارتباط دقیقی دارد؟

- ۱ کشف راه درست زندگی - شناخت هدف زندگی - کشف راه درست زندگی
- ۲ کشف راه درست زندگی - درک آینده خویش - کشف راه درست زندگی
- ۳ شناخت هدف زندگی - درک آینده خویش - شناخت هدف زندگی
- ۴ شناخت هدف زندگی - شناخت هدف زندگی - درک آینده خویش

۸۹۳. چه واقعیتی سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم و شعر زیر با

کدام یک از نیازهای برتر انسان ارتباط معنایی دارد؟

«روزها فکر من این است و همه شب سخنم
که چرا غافل از احوال دل خویشتنم
از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود
به کجا می‌روم آخر نمایم وطنم»

- ۱ انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند؟» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن نماید؟ - درک آینده خویش
- ۲ احتیاج دائمی انسان به برنامه‌ای که بتواند پاسخگوی نیازهای او باشد و سعادت بشر را تضمین کند - درک آینده خویش
- ۳ انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند؟» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن نماید؟ - شناخت هدف زندگی
- ۴ احتیاج دائمی انسان به برنامه‌ای که بتواند پاسخگوی نیازهای او باشد و سعادت بشر را تضمین کند - شناخت هدف زندگی

پایان نامه شریعی

روزها فکر من این است و همه شب سخنم
که چرا غافل از احوال دل خویشتم
از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود
به کجا می‌روم آخر نمایی وطنم

«مولوی»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این گزینه دربارهٔ حیات‌بخشی آب برای جهان مادی از جمله ما انسان‌ها است.
 ۲) این گزینه در مورد سرشت خداشنای انسان توضیح داده و ارتباطی به اراده و اختیار انسان ندارد.
 ۳) این گزینه پیرامون «نفس لوامه» مطرح شده و خبری از اراده و اختیار آدمی در آن نیست.

۸۸۹ ۲ مطابق فرمایش امام کاظم (ع)، «کسانی پیام الهی را بهتر می‌پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند.»

۸۹۰ ۳ آیه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ افرادی را که با قدرت اختیار خود هدایت الهی را می‌پذیرند «شاکر» و افرادی که راهی غیر از هدایت حق را بر می‌گزینند «کفور» معرفی می‌کند. کفران نعمت هدایت و شکران نعمت هدایت.

۸۹۱ ۱ بیانگر هدایت غریزی همهٔ مخلوقات است. انسان ویژگی‌هایی دارد که او را از سایر مخلوقات متمایز می‌کند و همین امر سبب تفاوت شیوهٔ هدایت او با سایر مخلوقات شده است. یکی از ویژگی‌های انسان توانایی تفکر و انجام کارها به کمک فکر و اندیشه و دیگری قدرت اختیار و انتخاب است.

۸۹۲ ۱ گزینهٔ یک بیانگر هدایت غریزی همهٔ مخلوقات است، عبارت اول مربوط به نیاز «کشف راه درست زندگی» و عبارت دوم مرتبط با نیاز «شناخت هدف زندگی» می‌باشد. هم‌چنین «کشف راه درست زندگی» به عنوان یک نیاز برتر با نیاز دیگر ارتباط دقیقی دارد.

نکته کلید واژه‌هایی که با استفاده از آن‌ها می‌توان هر کدام از نیازهای برتر را تشخیص داد، از این قرارند:

۱) هدف (برای چه زندگی کردن) ← شناخت هدف زندگی

۲) آینده (زندگی) ← درک آیندهٔ خویش

۳) چگونه زیستن (راه زندگی) ← کشف راه درست زندگی

۸۹۳ ۲ احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که بتواند پاسخ‌گوی نیازهای او باشد و سعادت بشر را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائهٔ برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم. شعر آمده در صورت سؤال، ارتباط معنایی و مفهومی با نیاز «درک آیندهٔ خویش» دارد.

نکته بخش اول گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست است، زیرا در مورد نیاز برتر «شناخت هدف زندگی» توضیح می‌دهد و نه علت ارائهٔ برنامه‌های متفاوت از جانب مکاتب بشری.

۸۹۴ ۳ «درک آیندهٔ خویش» و این‌که «زندگی بعد از مرگ چگونه خواهد بود؟» از مسائل مهم و اساسی است که انسان با آن روبه‌رو است و پاسخ به آن‌ها فقط از عهدهٔ کسی برمی‌آید که کاملاً از جهان دیگر و زندگی پس از مرگ آگاهی داشته باشد و زاد و توشهٔ آن را بشناسد و به دیگران اطلاع دهد و این آگاهی فقط مختص پروردگار است نه همه. بیت «از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود / به کجا می‌روم آخر نمایی وطنم» به نیاز «درک آیندهٔ خویش» و اهمیت پاسخ درست به آن اشاره دارد.

دعای امام سجاد (ع) «خدا یا ایام زندگانی...» مربوط به نیاز «شناخت هدف زندگی» است. ۸۹۵ ۳ در سورهٔ عصر می‌خوانیم «سوگند به عصر که واقعاً انسان دستخوش زبان است، مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده و همدیگر را به حق سفارش

۸۸۸ ۳ کشف راه درست زندگی که از نیازهای انسان می‌باشد خود را در سؤال «چگونه زیستن» نشان می‌دهد و قابل اعتماد بودن و همه‌جانبه بودن از ویژگی‌های پاسخ‌های داده شده به پرسش‌های مربوط به نیازهای بنیادین می‌باشد.

۸۷۹ ۱ خداوند براساس آیهٔ شریفهٔ ﴿لئلا یكون للناس على الله حجة﴾، «تا حجت را بر مردم تمام کند» با ارسال رسولان با آدمی اتمام حجت می‌کند و راه بهانه‌گیری را به روی او مسدود می‌سازد.

۸۸۰ ۲ اشکال مهم مربوط به پاسخ احتمالی و مشکوک آن است که این‌گونه پاسخ‌ها نیازمند تجربه و آزمون هستند. درحالی‌که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست، به‌خصوص که راه‌های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون‌اند.

۸۸۱ ۲ وظیفهٔ پیامبران توأم با تبشیر و انذار است ﴿رسلاً مبشّرين و منذرین﴾ و با ارسال رسولان بر مردم اتمام حجت شد ﴿لئلا یكون للناس على الله حجة﴾

۸۸۲ ۱ براساس فرمایش امام کاظم (ع) خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد جز برای آن‌که بندگان در پیام الهی تعقل کنند و کسانی این پیام را بهتر می‌پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان‌که در تعقل و تفکر برترند نسبت به فرمان الهی داناترند.

۸۸۳ ۲ نشان از ناتوانی بشر در ارائهٔ یک برنامهٔ کامل و جامع دارد.

۸۸۴ ۳ بر مبنای آیهٔ شریفهٔ ﴿رسلاً مبشّرين و منذرین لئلا یكون للناس على الله حجة...﴾ خداوند متعال، رسولان و پیام‌آوران خویش را همراه با تبشیر و انذار به‌عنوان مبشر و منذر ارسال فرمود تا حجت بر مردم تمام شود و عزت و حکمت خداوند به اثبات رسد.

۸۸۵ ۲ آیهٔ شریفهٔ ﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَ مُنْذِرِينَ...﴾ بیانگر عزت و حکمت خالق است. او اتمام حجت بر انسان را با ارسال رسولان رقم می‌زند تا اتمام حجتی برای انسان‌های دور مانده از هدایت باشد.

۸۸۶ ۴ کشف راه درست زندگی یا چگونه زیستن، دغدغهٔ دیگر انسان فکور و خردمند است. این دغدغه از آن رو دغدغه‌ای جدی است که انسان فقط یکبار به دنیا می‌آید و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند؛ بنابراین در این فرصت تکرار نشدنی، باید از میان همهٔ راه‌هایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد و نیازهای متعالی سبب دغدغهٔ انسان می‌شود.

۸۸۷ ۲ با توجه به آیهٔ شریفهٔ ﴿رسلاً مبشّرين و منذرین...﴾، خدای متعال، پیامبران را با دو ویژگی تبشیر و انذار به دلیل اتمام حجت بر انسان و صاحب عزت و حکمت بودن مبعوث فرمود.

۸۸۸ ۴ براساس متن کتاب درسی «با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می‌توان به پاسخ سؤال‌های اساسی دست یافت. البته انسان به علت دارا بودن اختیار می‌تواند راه‌های دیگری را نیز برگزیند.» این گزاره از کتاب با عبارت آورده شده در صورت سؤال تناقض دارد و آیهٔ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ تأییدکنندهٔ مفهوم بیان شده در کتاب درسی می‌باشد.

نکته آن چیزی که پاشنهٔ آشیل پاسخ‌گویی به این سؤال می‌باشد، در نظر گرفتن قدرت اختیار و ارادهٔ انسان در گزینش راه زندگی خویش می‌باشد که تنها در آیهٔ گزینهٔ (۴) از آن سخن به میان آمده است.

و به شکیبایی توصیه کرده‌اند. «أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ» نجات‌یافتگان از خسران و راه‌های نجات را معرفی می‌کند و آیه ﴿وَالعَصْرَ إِنَّ الْانْسَانَ لَفِي خُسْرٍ﴾ بیانگر زیان و خسرانی است که همواره انسان را تهدید می‌کند. **۸۹۶** ۳ پاسخ به سؤال‌های اساسی باید کاملاً درست و قابل اعتماد باشد، زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است و هم‌چنین همه‌جانبه باشد، به‌طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد و ابعاد جسمی، روحی، فردی، اجتماعی، دنیوی و اخروی را شامل شود. انسان از آن‌رو که فقط یک‌بار به دنیا می‌آید و یک‌بار زندگی را تجربه می‌کند، راه زندگی یا «چگونه زیستن» برای او از اهمیت بالایی برخوردار است و دغدغه‌ای جدی برای او محسوب می‌شود.

۸۹۷ ۲ زمانی که انسان اندکی از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد، خود را با نیازهای مهم‌تری روبه‌رو می‌بیند، نیازهایی که برآمده از سرمایه‌های ویژه‌ای است که خداوند به او عطا کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) انسان هم‌چون سایر موجودات زنده دارای نیازهای طبیعی و غریزی است.
۳) پاسخ صحیح به نیازهای اساسی انسان سعادت او را تضمین می‌کند، نه هرگونه پاسخی.
۴) ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی، دنیوی و اخروی انسان ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند.

۸۹۸ ۱ کسی می‌تواند پاسخ صحیحی به سؤالات انسان در ارتباط با نیازهای برتر بدهد که آگاهی کامل از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی و ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او داشته باشد.

هم‌چنین بداند انسان پس از مرگ چه سرنوشتی دارد. ویژگی تفکر و انتخاب، انسان را از سایر مخلوقات جدا می‌کند. انسان درباره هر کاری که می‌خواهد انجام دهد، ابتدا تفکر می‌کند و اگر تشخیص دهد آن کار مفید است و او را به هدفش می‌رساند، آن را انتخاب می‌کند و انجام می‌دهد.

۸۹۹ ۳ در نیاز «شناخت هدف زندگی»، انسان می‌داند اگر هدف حقیقی خود را نشناسد و یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است. نیازهای انسان منحصر به نیازهای طبیعی و غریزی او نمی‌شود و زمانی که از سطح زندگی روزمره فراتر رود، با نیازهایی مهم‌تری روبه‌رو است.

۹۰۰ ۴ صورت سؤال بیانگر نیاز «کشف راه درست زندگی» و یا «چگونه زیستن» است. بیت سعدی نیز به عمر کوتاه ما و این‌که فرصت کافی برای آزمون و خطا نداریم و باید درست‌ترین راه را انتخاب کنیم، اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دعای امام سجاد (ع) در ارتباط با «شناخت هدف زندگی» است.
۲) آیات سوره عصر در ارتباط با انسان‌هایی است که در پاسخ به نیازهای اساسی خود به خطا رفته و دچار خسران شده‌اند.

۳) این بیت در ارتباط با نیاز «درک آینده خویش» است.

۹۰۱ ۱ نیازهای انسان منحصر به نیازهای طبیعی و غریزی او نمی‌شود. زمانی که انسان از سطح زندگی روزمره فراتر رود، با نیازهای مهم‌تری روبه‌رو می‌شود که برآمده از سرمایه‌های ویژه‌ای است که خداوند به او عطا کرده است.
سایر گزینه‌ها به نیازهای برتر انسان اشاره دارند.

۹۰۲ ۳ هدایت انسان مطابق با دو ویژگی توانایی تفکر و قدرت انتخاب او صورت می‌گیرد؛ یعنی خداوند برنامه هدایت انسان را از طریق پیامبران می‌فرستد تا انسان‌ها با تفکر در این برنامه و پی بردن به امتیازات آن، با اختیار خود این برنامه را انتخاب کنند.
۹۰۳ ۲ تمام موارد، به‌جز گزینه (۲) صحیح است، زیرا با کنار هم قرار دادن عقل و وحی می‌توان به پاسخ سؤال‌های اساسی دست یافت.

۹۰۴ ۲ انسان مانند سایر موجودات یک دسته نیازهای طبیعی و غریزی دارد که خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلقت آماده کرده و راه آگاه شدن از آن‌ها را به انسان نشان داده است.

نیازهای انسان منحصر به نیازهای طبیعی و غریزی او نمی‌شود.

۹۰۵ ۴ پاسخ به سؤالات مرتبط با نیاز «درک آینده خویش» فقط از عهده کسی برمی‌آید که کاملاً از جهان دیگر و زندگی پس از مرگ آگاه باشد و زاد و توشه آن را بشناسد و به دیگران اطلاع دهد.

۹۰۶ ۳ این‌که انسان با سؤالاتی چون «اگر حیات به شکل دیگری ادامه یابد، نحوه زندگی پس از مرگ چگونه خواهد بود؟» و «زاد و توشه سفر به آخرت چیست؟»، برگرفته از نیاز «درک آینده خویش» است.

هم‌چنین در بیت «از کجا آمده‌ام، آمدنم بهر چه بود / به کجا می‌روم آخر نمایم و طنم» به دنبال پاسخ به این نیاز هستیم. سؤال «خوشبختی انسان در دنیا در گرو انجام چه کارهایی است؟» به نیاز «درک آینده خویش» ارتباطی ندارد، زیرا این نیاز مرتبط با امور جهان دیگر و سرای آخرت است.

۹۰۷ ۲ نیازهای مهم‌تر انسان برآمده از سرمایه‌های ویژه‌ای است که خداوند به انسان عطا کرده است و امام سجاد (ع) در دعای خود می‌فرماید: «خدایا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده‌ای.»

۹۰۸ ۱ درک راه درست زندگی یا «چگونه زیستن» همان نیاز به کشف راه درست زندگی است که در آیات شریفه سوره عصر به همین امر اشاره شده است.

۹۰۹ ۱ آب، اساس زندگی جهان هستی: در آیه شریفه ﴿لنحیی به بئدة مینا﴾ آمده است.

اکسیر حیات آدمیان یا حیاة طیبه در آیه شریفه ﴿اذا دعاکم لما یحییکم﴾ آمده است.

۹۱۰ ۳ **تذکر** تسدید راه بهانه جویی انسان‌ها همان تمام حجت است که از مفهوم آیه شریفه ﴿عَلَى اللّٰهِ حِجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ﴾ برداشت می‌شود.

۹۱۱ ۳ نیازهای انسان منحصر و تقسیم به نیازهای طبیعی و غریزی او نمی‌شود بلکه اگر اندکی از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد خود را با نیازهایی مهم‌تر روبه‌رو می‌بیند.

۹۱۲ ۲ طبق آیه ﴿اِنَّ الْانْسَانَ لَفِي خُسْرٍ﴾ سوره عصر، انسان در خسران است مگر کسانی که ﴿آمَنُوا﴾ یعنی ایمان آوردند و ﴿عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ یعنی عمل صالح انجام دادند و کشف راه درست زندگی دغدغه انسان‌های فکور و خردمند است.

۹۱۳ ۱ در سوره عصر خداوند می‌فرماید: ﴿وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ﴾ یعنی سفارش می‌کند به حق و صبر کردن که اشاره به کشف راه درست زندگی از نیازهای برتر انسان دارد.

۹۱۴ ۲ یکی از ویژگی‌های پاسخ به سؤال‌های بنیادین انسان آن است که کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؛ زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است.

دین و زندگی

(۱)

درس ۱. هدف آفرینش

۳۵۴

درس ۲. پر پرواز

۳۶۷

درس ۳. پنجره‌ای به روشنایی

۳۷۹

درس ۴. آینده روشن

۳۹۱

درس ۵. منزلگاه بعد

۴۰۲

درس ۶. واقعه بزرگ

۴۱۱

درس ۷. فرجام کار

۴۲۰

درس ۸. آهنگ سفر

۴۲۹

درس ۹. دوستی با خدا

۴۳۷

درس ۱۰. یاری از نماز و روزه

۴۴۷

درس ۱۱. فضیلت آراستگی

۴۵۶

درس ۱۲. زیبایی پوشیدگی

۴۶۳

درس اول: هدف آفرینش

کنکورهای سراسری

(۹۶- تجربه - با تغییر)

۲۲۴۴. خلقت حکیمانه خداوند متعال چه خصوصیتی دارد و ریشه کار بیهوده در چیست؟

- ۱ ایجاد تمایلات و گرایشات و جلوگیری از غرایز - جهل و نادانی
- ۲ هدفمندی جهان آفرینش و برنامه حساب شده برای هر موجود - جهل و نادانی
- ۳ ایجاد تمایلات و گرایشات و جلوگیری از غرایز - کبر و خودپرستی
- ۴ هدفمندی جهان آفرینش و برنامه حساب شده برای هر موجود - کبر و خودپرستی

۲۲۴۵. یکی از سوال‌های اصلی هر انسانی که دست یافتن به جواب آن بسیار مهم و حیاتی است چیست و برای رسیدن به پاسخ درست از کدام آیه

(۹۶- تجربه - با تغییر)

شریفه بهره می‌بریم؟

- ۱ ما در چگونه جهانی زندگی می‌کنیم؟ - ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق﴾
- ۲ ما برای چه به وجود آمده‌ایم؟ - ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق﴾
- ۳ ما در چگونه جهانی زندگی می‌کنیم؟ - ﴿و ما خلقت الجنّ و الانس الا ليعبدون﴾
- ۴ ما برای چه به وجود آمده‌ایم؟ - ﴿و ما خلقت الجنّ و الانس الا ليعبدون﴾

۲۲۴۶. آن‌گاه که به روابط مستحکم و نظم استوار جهان می‌نگریم، معتقد می‌شویم که جهان یک مجموعه هدفمند است که از آن به

(۹۳- تجربه - با تغییر)

تعبیر می‌شود و پیام آیه شریفه یاری‌رسان ما در این اعتقاد است.

- ۱ حق - ﴿من كان يريد ثواب الدنيا فعند الله ثواب الآخرة﴾
- ۲ نعمت الهی - ﴿من كان يريد ثواب الدنيا فعند الله ثواب الآخرة﴾
- ۳ نعمت الهی - ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین﴾
- ۴ حق - ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین﴾

(۹۲- تجربه - با تغییر)

۲۲۴۷. اگر گفته شود: «عبث آفرینی از پدیده‌های جهان به دور است» پیام کدام آیه ترسیم شده است؟

- ۱ ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین﴾
- ۲ ﴿و ما خلقت الجنّ و الانس الا ليعبدون﴾
- ۳ ﴿من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً﴾
- ۴ ﴿انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً﴾

(۹۱- زبان - با تغییر)

۲۲۴۸. «هدف‌داری نظام آفرینش» از دقت در مفهوم کدام آیه به دست می‌آید؟

- ۱ ﴿انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً﴾
- ۲ ﴿قل ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی﴾
- ۳ ﴿و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق﴾
- ۴ ﴿فعند الله ثواب الدنيا و الآخرة﴾

۲۲۴۹. نظام‌مندی و غایت‌مندی پدیده‌ها، نشان بر الهی است که مجموعه جهان خلقت نظامی واحد و هدف‌دار است و آیه شریفه

(۹۰- زبان - با تغییر)

..... حاکی از آن است.

- ۱ حکمت و تدبیر - ﴿ما خلقناهما الا بالحق﴾
- ۲ قدرت و سیطره - ﴿ما خلقناهما الا بالحق﴾
- ۳ حکمت و تدبیر - ﴿محیای و مماتی لله رب العالمین﴾
- ۴ قدرت و سیطره - ﴿محیای و مماتی لله رب العالمین﴾

۲۲۵۰. از دقت در دو آیه شریفه ﴿فعند الله ثواب الدنيا و الآخرة﴾ و ﴿و ما بینهما لاعین﴾ به ترتیب به موضوع و پی

(۹۰- خارج از کشور - با تغییر)

می‌بریم.

- ۱ چند نشان زدن با یک تیر - نبودن خلل و شکاف در عالم وجود
- ۲ چند نشان زدن با یک تیر - حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت
- ۳ حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت - حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت
- ۴ حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت - نبودن خلل و شکاف در عالم وجود

۲۲۵۱. آیات مبارکه ﴿مَحْيَاً وَ مَمَاتٍ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ و ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ به ترتیب بیانگر کدام مفهوم است؟ (۸۶- خارج از کشور - با تغییر)

- ۱ زندگی به خاطر خدا - هدفدار یافتن خلقت جهان
 ۲ مخلوقیت و بهره‌وری از حق - هدفدار یافتن خلقت جهان
 ۳ زندگی به خاطر خدا - هدف اصلی انسان در زندگی
 ۴ مخلوقیت و بهره‌وری از حق - هدف اصلی انسان در زندگی

تست‌های تألیفی

۲۲۵۲. با توجه به آیه شریفه ﴿و ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما إلا بالحق﴾ منظور از واژه «حق» چیست؟

- ۱ حق بودن خداوند در آفرینش جهان
 ۲ برنامه حساب‌شده داشتن برای موجودات
 ۳ انسجام و استحکام جهان و پیوستگی میان موجودات
 ۴ خلقت آسمان و زمین برای انسان بی‌نهایت‌طلب

۲۲۵۳. اگر در زندگی انسان‌ها، هدف و مقصد «خداوند» باشد، زندگی آن‌ها چه مفاهیمی را شامل نمی‌گردد؟

- ۱ به حیات دنیوی راضی و آرام می‌شوند.
 ۲ به سعادت دنیا و آخرت می‌رسند.
 ۳ زندگی و مرگ آدمی هدفمند می‌شود.
 ۴ انسان، شایسته لطف و رحمت ویژه می‌شود.

۲۲۵۴. برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل‌بستن به آن‌ها ابتدا باید را مشخص کرد و دستیابی به هدف برتر نیازمند است.

- ۱ ارزش هدف‌ها - کناره‌گیری از لذت‌های مادی
 ۲ برترین اهداف - کناره‌گیری از لذت‌های مادی
 ۳ ارزش هدف‌ها - همت بزرگ و اراده محکم
 ۴ برترین اهداف - همت بزرگ و اراده محکم

۲۲۵۵. اگر تمام جهت‌گیری‌های زندگی انسان رنگ و بوی الهی پیدا کند، مفهوم تحقق می‌یابد و پیام آیه حاکی از آن است.

- ۱ عبودیت - ﴿أَنَا هَدِيْنَاهُ السَّبِيْلَ إِمَّا شَاكِرًا و إِمَّا كَفُوْرًا﴾
 ۲ معرفت به خدا - ﴿أَنَا هَدِيْنَاهُ السَّبِيْلَ إِمَّا شَاكِرًا و إِمَّا كَفُوْرًا﴾
 ۳ عبودیت - ﴿و ما خلقت الجنّ و الإنس إلا ليعبدون﴾
 ۴ معرفت به خدا - ﴿و ما خلقت الجنّ و الإنس إلا ليعبدون﴾

۲۲۵۶. نفی عدم هدفدار بودن جهان خلقت و نفی بیهوده و بازیچه بودن آن پیام کدام آیه است؟

- ۱ ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي و نَسْكَی و مَحْيَای و مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ﴾
 ۲ ﴿و ما خلقت الجنّ و الإنس إلا ليعبدون﴾
 ۳ ﴿و ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بینهما لاعین﴾
 ۴ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا و الْآخِرَةِ﴾

۲۲۵۷. اگر بگوییم: «انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است.» به چه معنا نمی‌باشد؟

- ۱ به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.
 ۲ با رسیدن به سرحدی از رشد و کمال متوقف نمی‌گردد.
 ۳ عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش ثابت مانده و هرگز کم نمی‌شود.
 ۴ همواره در حال انتخاب اهدافی است که پایان نیابد و تمام نشود.

۲۲۵۸. کدام کلام قرآن کریم، کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خداوند» است؟

- ۱ ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي و نَسْكَی و مَحْيَای و مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ﴾
 ۲ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا و الْآخِرَةِ﴾
 ۳ ﴿و ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما إلا بالحق﴾
 ۴ ﴿و ما خلقت الجنّ و الإنس إلا ليعبدون﴾

۲۲۵۹. اختلاف انسان‌ها در انتخاب اهداف، ریشه در نوع آن‌ها دارد و به همین دلیل تلاش برای رسیدن به کمالات و خوبی‌های متعالی و بزرگ است.

- ۱ اندیشه - علت دستیابی به آن‌ها
 ۲ اعمال - معلول شناخت آن‌ها
 ۳ اعمال - علت دستیابی به آن‌ها
 ۴ اندیشه - معلول شناخت آن‌ها

۲۲۶۰. مضمون بیت «ای دوست، شکر بهتر یا آن‌که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر، یا آن‌که قمر سازد؟» با کدام آیه شریفه ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱ ﴿و ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما إلا بالحق﴾
 ۲ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا و الْآخِرَةِ﴾
 ۳ ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي و نَسْكَی و مَحْيَای و مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ﴾
 ۴ ﴿و ما خلقت الجنّ و الإنس إلا ليعبدون﴾

۲۲۶۱. «حق» بودن آفرینش جهان به معنای در خلقت آن است که برخاسته از خداوند می‌باشد.

- ۱ قانونمندی - حکمت
 ۲ هدفداری - حکمت
 ۳ هدفداری - رحمت
 ۴ قانونمندی - رحمت

۲۲۶۲. هدف‌ها و دل‌بستگی‌های پایان‌پذیر و همیشگی (به ترتیب) اهداف و محسوب می‌شوند و ما باید در زندگی خود

- ۱ فرعی - اصلی - فقط به اهداف اصلی بها دهیم.
 ۲ اصلی - فرعی - فقط به اهداف اصلی بها دهیم.
 ۳ فرعی - اصلی - هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.
 ۴ اصلی - فرعی - هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.

پایان نامه شریعی

تا در طلب گوهر کانی، کانی
تا در هوس لقمه نانی، نانی
این نکته رمز اگر بدانی، دانی
هر چیز که در جستن آنی، آنی

«مولوی»

۲۲۵۸ ۱ کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خداوند» تعبیر خود خداوند است که می‌فرماید: ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنَسْكَيَ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾، «بگو نماز، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.»

۲۲۵۹ ۴ هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود، اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند داشتن شهرت مهم است، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به آن قرار می‌دهد. کسی هم که کمالات و خوبی‌ها را شناخته، به آن‌ها دل می‌بندد و برای رسیدن به آن‌ها می‌کوشد. در نتیجه اختلاف انسان‌ها در انتخاب اهداف، ریشه در نوع اندیشه آن‌ها دارد و به همین دلیل تلاش برای رسیدن به کمالات و خوبی‌های متعالی و بزرگ معلول شناخت آن‌هاست.

۲۲۶۰ ۲ بیت مطرح‌شده در صورت سؤال، بیانگر اهمیت انتخاب هدفی است که شامل تمام اهداف خوب دیگر نیز باشد، آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَتَىٰ نَارَ الْبَرْدِ ثُمَّ لَقِيَ النَّارَ وَمَا لَهَا مِنْ رِجْوَاءٍ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّخِفُونَ﴾، «هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.» نیز بیانگر این پیام است که با انتخاب بندگی خداوند به عنوان هدف اصلی، به سایر اهداف که شامل اهداف دنیوی و اخروی است، خواهیم رسید.

۲۲۶۱ ۲ «حق» بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدفداری خلقت آن‌هاست؛ زیرا خالق آن‌ها خدای حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد.

۲۲۶۲ ۳ هدف‌ها و دل‌بستگی‌های پایان‌پذیر مانند مال و ثروت، هدف‌های فرعی به شمار می‌آیند و هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی مانند خیرخواهی نسبت به دیگران، هدف اصلی محسوب می‌شوند. البته، هر دوی این اهداف خوب‌اند و برای زندگی ما ضروری‌اند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن‌قدر به اهداف فرعی دل نیندیم که مانع رسیدن به هدف اصلی شود.

۲۲۶۳ ۳ با توجه به آیه شریفه ﴿هُرَّ كَسْ نِعْمَتٍ وَ پَادَاشِ دُنْيَا رَا بَخَوَاطِبِ نِعْمَتٍ وَ پَادَاشِ دُنْيَا وَ آخِرَتِ نَزْدِ خِدَاسَتِ﴾، درمی‌یابیم با انتخاب بندگی خداوند به عنوان هدف اصلی، به سایر اهداف دنیوی و اخروی نیز خواهیم رسید؛ پس بعضی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند.

۲۲۶۴ ۱ همه موجودات آفرینش دارای هدف هستند؛ پس در برخورداری از هدف یکسان می‌باشند؛ اما در چگونگی رسیدن به هدف، میان انسان و موجوداتی هم‌چون حیوانات و گیاهان تفاوت‌هایی وجود دارد.

۲۲۶۵ ۴ اگر بندگی خدا تحقق یابد، هدف و مقصد زندگی خدا خواهد شد و در آن صورت، چیزی ما را خوشحال می‌کند که ما را به خدا برساند و چیزی ما را آزرده می‌کند که از خدا دور سازد. همین بندگی است که باعث می‌شود انسان شایسته دریافت لطف و رحمت ویژه خداوند شود و به زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت برسد.

۲۲۶۶ ۴ دست یافتن به پاسخ این سؤال که «ما انسان‌ها برای چه آفریده شده‌ایم و هدف از زندگی ما در این جهان چیست؟» بسیار مهم و حیاتی است؛ زیرا این خطر وجود دارد که در صورت ندانستن هدف، زندگی خود را به اشتباه صرف‌کارهایی بکنیم که برای آن‌ها خلق نشده‌ایم.

۲۲۴۴ ۲ خلقت حکیمانه خداوند همان هدفمندی جهان آفرینش و برنامه حساب شده برای هر موجود است؛ جهل و نادانی ریشه کار بیهوده است.

حکمت الهی کار عبث و بازی

۲۲۴۵ ۴ هدف از آفرینش یا سؤال «ما برای چه به وجود آمده‌ایم؟» یک سؤال مهم و حیاتی است که پاسخ آن در آیه ﴿... اِلَّا لِيَعْبُدُنَّ﴾ (هدف = عبادت) آمده است. ۲۲۴۶ ۴ حق در آیه ﴿وَ مَا خَلَقْنَا... اِلَّا بِالْحَقِّ﴾ مبین هدفمندی مجموعه آفرینش است.

۲۲۴۷ ۱ ﴿لَاعِبِينَ﴾ یا بازیچه نبودن همان دور بودن از عبث‌آفرینی است و بیانگر هدفمندی آفرینش است. دقت کنید که گزینه ۲ فقط بیانگر هدفمندی انسان و جن است نه کل آفرینش.

۲۲۴۸ ۳ کلمه ﴿اِلَّا بِالْحَقِّ﴾ مبین هدفمندی آفرینش است.

۲۲۴۹ ۱ نظام‌مندی یا منظم بودن پدیده‌ها و غایت‌مندی آن‌ها مبین حکمت و تدبیر الهی است که مجموعه هدفمند در آیه ﴿... اِلَّا بِالْحَقِّ﴾ روشن شده است.

۲۲۵۰ ۲ موضوع آیه ﴿فَعَنَدَ اللّٰهِ...﴾ چند نشان زدن با یک تیر (هم دنیا و هم آخرت) و انتخاب هدف جامع است.

ما ﴿بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾ یا بازیچه نبودن همان حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت است. ۲۲۵۱ ۱ آیه اول به زندگی به خاطر خدا «لِلَّهِ» اشاره دارد.

«الحق» بیانگر هدفدار یافتن خلقت جهان است.

۲۲۵۲ ۲ قرآن کریم در آیات ۳۸ و ۳۹ سوره دخان می‌فرماید: «و ما آسمان‌ها و زمین و آن‌چه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.» حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین در این آیه به معنای هدفدار بودن خلقت آن‌هاست. این آیه به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه‌ای حساب‌شده به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

۲۲۵۳ ۱ اگر هدف و مقصد زندگی خدا باشد، در آن صورت چیزی ما را خوشحال می‌کند که ما را به خدا برساند و چیزی ما را آزرده می‌کند که از خدا دور سازد. همین بندگی است که باعث می‌شود انسان شایسته دریافت لطف و رحمت ویژه خداوند شود (گزینه ۴) و به زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت برسد (گزینه ۲)؛ در نتیجه زندگی و مرگ انسان هدفمند می‌شود. (گزینه ۳)

۲۲۵۴ ۳ برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل‌بستن به آن‌ها باید ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم و متناسب با ارزشی که دارند، به آن‌ها رتبه دهیم. دستیابی به برترین هدف یعنی بندگی خدای متعال، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد.

۲۲۵۵ ۳ قرآن کریم در آیه ۵۶ سوره ذاریات می‌فرماید: ﴿وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُنَّ﴾، «جن و انس را نیافریدیم مگر این‌که مرا عبادت کنند.» براساس تعالیم دین اسلام، هر حرکت و عملی که برای کسب رضایت خداوند و براساس معیارهای دینی صورت گیرد، عبادت است.

۲۲۵۶ ۳ آیه شریفه ﴿وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْاَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ...﴾، «و ما آسمان‌ها و زمین و آن‌چه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم.» بیانگر نفی عدم هدفمندی آفرینش و نفی بازیچه بودن آن می‌باشد.

۲۲۵۷ ۳ انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روزبه‌روز افزون می‌گردد و ثابت نیست.

مانند آنان عمل کرد و از همه مهم‌تر این‌که می‌توان از آنان کمک گرفت و با دنباله‌روی از آنان سریع‌تر به هدف رسید، از این رو قرآن کریم، پیامبر (ص) را به‌عنوان الگو معرفی می‌کند و می‌فرماید: «رسول خدا برای شما نیکوترین اسوه است.»

۲۲۷۸) دومین تفاوت میان انسان و حیوان این است که انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد، او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود و تعبیر قرآنی هدف‌دار بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین «حق» است و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.»

۲۲۷۹) عبارتهای «ج» و «د» صحیح می‌باشد.

بررسی سایر عبارتهای:

الف) فقط حرکت حیوانات به سوی هدف غریزی می‌باشد و حرکت گیاهان به‌صورت طبیعی است.

ب) عطش انسان در دستیابی به خواسته‌هایش هیچ‌گاه کاهش نمی‌یابد، بلکه روزبه‌روز افزون می‌گردد.

۲۲۸۰) هدفمندی آفرینش جهان معلول حکمت خداوند است. (حکمت خداوند علت (متبوع) هدفمند بودن است). پایان‌پذیر بودن ویژگی اختصاصی اهداف فرعی است؛ درحالی‌که هدف‌های ضروری زندگی هم شامل اهداف اصلی می‌گردد و هم فرعی. (یعنی قسمت آخر هر ۴ گزینه صحیح است.)

تذکره تابع = معلول = نتیجه متبوع = علت = دلیل

۲۲۸۱) حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف‌دار بودن خلقت آن‌هاست.

۲۲۸۲) با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح اهداف و دل‌بستن به آن‌ها نیازمند معیار و ملاک هستیم. این تفاوت نگاه در انسان‌ها و اختلاف در اهداف آن‌ها معلول (تابع) نوع اندیشه آن‌هاست.

۲۲۸۳) اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخ‌گوی استعدادهای گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند.

۲۲۸۴) از دقت در آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ...﴾، «و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.» هدفمندی جهان آفرینش برداشت می‌گردد که بیانگر حکیمانه بودن نظام خلقت است. تذکره در این آیه شریفه اشاره‌ای به هدف آفرینش نشده و تنها هدفمندی خلقت مورد تأکید قرار گرفته است. لذا فهم هدف آفرینش از آیه مطرح‌شده امکان‌پذیر نیست. ۲۲۸۵) با توجه به بیت صورت سؤال، خداوند سرچشمه تمام خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و هدف ما باید رسیدن به سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها که همان خداوند است، باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- دنیای محدود است و رسیدن به تمام اهداف در دنیا امکان‌پذیر نیست. هم‌چنین این گزینه با مفهوم بیت ارتباط زیادی ندارد.
- با مفهوم بیت ارتباط زیادی ندارد.
- نیاز به همت بزرگ و اراده محکم از مفهوم شعر برداشت نمی‌گردد.

۲۲۶۷) افراد زیرک می‌دانند که برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند و به میزانی که هدف ما جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد، این افراد با انتخاب عبادت و بندگی خدا به‌عنوان هدف با یک تیر چند نشان می‌زنند. قرآن کریم در این باره می‌فرماید: ﴿مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَذُنُوبَهُ سُدَّتْ عَنْهُ وَهُوَ صَادِقُ الْوَعْدِ﴾ «هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.»

۲۲۶۸) شاید کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خداوند» تعبیر خود خداوند باشد که می‌فرماید: ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ «بگو نماز، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.»

۲۲۶۹) در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است؛ زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ‌کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. قرآن کریم در این باره می‌فرماید: ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾ «و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم.»

۲۲۷۰) قرآن کریم در آیه ۵۶ سوره ذاریات: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ هدف از خلقت انسان و جن را پرستش خداوند اعلام می‌فرماید.

۲۲۷۱) در قرآن کریم، حق بودن آفرینش مخلوقات به معنای هدف‌دار بودن آن‌هاست. انسان برخلاف سایر موجودات، باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد، یعنی حرکت او به سوی هدف اختیاری است. هم‌چنین انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است و به دنبال چیزی است که هرگز پایان نپذیرد.

۲۲۷۲) منشأ اختلاف در انتخاب هدف‌ها ریشه در نوع اندیشه انسان دارد، بنابراین برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل‌بستن به آن‌ها باید ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم و متناسب با ارزشی که دارند به آن‌ها رتبه دهیم.

۲۲۷۳) براساس تعالیم دین اسلام عبادت و بندگی آن است که حرکت‌ها و عمل‌ها برای کسب رضایت الهی و براساس معیارهای دینی صورت گیرد. از خدمت به محرومان گرفته تا آشپزی در آشپزخانه و ... همه و همه اگر برای جلب رضای خدا باشد، عبادت محسوب می‌شود و آیه ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ «بگو نماز، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.»

۲۲۷۴) اگر هدف و مقصد زندگی خدا باشد، خوشحالی‌ها و ناراحتی‌ها، شکست‌ها و پیروزی‌ها و بسیاری دیگر از مفاهیم کلیدی زندگی، تعریف جدید پیدا می‌کند و آیه شریفه ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ «بگو نماز، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.»

۲۲۷۵) از این شعر مولانا جلال‌الدین این موضوع دریافت نمی‌شود که «برخی از انسان‌ها به هدفی بالاتر از لذایذ دنیوی و سرگرمی به آن نمی‌اندیشند.»

۲۲۷۶) هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود، اختلاف، ریشه در نوع اندیشه‌ها و تفکرات دارد و گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود در حرکت هستند.

۲۲۷۷) برای حرکت در مسیر هدف، وجود اسوه و الگوهایی که راه را با موفقیت طی کرده و به مقصد رسیده‌اند، بسیار ضروری است، زیرا وجود این الگوها، اولاً به ما ثابت می‌کنند که این راه موفقیت‌آمیز است، ثانیاً می‌توان از تجربه آنان استفاده نمود و

پانخامه کلیدی

ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد
دل رمیده ما را انیس و مونس شد
نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت
به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد

«حافظ»

۴	.۴۳۱	۱	.۳۸۸	۳	.۳۴۵	۲	.۳۰۲	۳	.۲۵۹	۴	.۲۱۶	۴	.۱۷۳	۲	.۱۳۰	۲	.۸۷	۳	.۴۴	۱	.۱
۲	.۴۳۲	۴	.۳۸۹	۱	.۳۴۶	۴	.۳۰۳	۱	.۲۶۰	۳	.۲۱۷	۱	.۱۷۴	۳	.۱۳۱	۱	.۸۸	۴	.۴۵	۲	.۲
۲	.۴۳۳	۳	.۳۹۰	۲	.۳۴۷	۱	.۳۰۴	۱	.۲۶۱	۱	.۲۱۸	۱	.۱۷۵	۴	.۱۳۲	۳	.۸۹	۲	.۴۶	۱	.۳
۴	.۴۳۴	۱	.۳۹۱	۳	.۳۴۸	۳	.۳۰۵	۴	.۲۶۲	۱	.۲۱۹	۴	.۱۷۶	۳	.۱۳۳	۴	.۹۰	۱	.۴۷	۳	.۴
۳	.۴۳۵	۴	.۳۹۲	۲	.۳۴۹	۱	.۳۰۶	۴	.۲۶۳	۳	.۲۲۰	۳	.۱۷۷	۲	.۱۳۴	۴	.۹۱	۴	.۴۸	۱	.۵
۴	.۴۳۶	۴	.۳۹۳	۱	.۳۵۰	۴	.۳۰۷	۴	.۲۶۴	۱	.۲۲۱	۳	.۱۷۸	۲	.۱۳۵	۳	.۹۲	۲	.۴۹	۳	.۶
۱	.۴۳۷	۳	.۳۹۴	۴	.۳۵۱	۳	.۳۰۸	۴	.۲۶۵	۴	.۲۲۲	۴	.۱۷۹	۱	.۱۳۶	۲	.۹۳	۱	.۵۰	۱	.۷
۲	.۴۳۸	۳	.۳۹۵	۱	.۳۵۲	۳	.۳۰۹	۲	.۲۶۶	۲	.۲۲۳	۳	.۱۸۰	۲	.۱۳۷	۱	.۹۴	۱	.۵۱	۱	.۸
۱	.۴۳۹	۳	.۳۹۶	۲	.۳۵۳	۲	.۳۱۰	۲	.۲۶۷	۳	.۲۲۴	۱	.۱۸۱	۳	.۱۳۸	۲	.۹۵	۲	.۵۲	۴	.۹
۱	.۴۴۰	۱	.۳۹۷	۱	.۳۵۴	۴	.۳۱۱	۳	.۲۶۸	۲	.۲۲۵	۴	.۱۸۲	۳	.۱۳۹	۳	.۹۶	۲	.۵۳	۲	.۱۰
۲	.۴۴۱	۴	.۳۹۸	۱	.۳۵۵	۱	.۳۱۲	۱	.۲۶۹	۴	.۲۲۶	۳	.۱۸۳	۴	.۱۴۰	۱	.۹۷	۳	.۵۴	۲	.۱۱
۳	.۴۴۲	۱	.۳۹۹	۴	.۳۵۶	۱	.۳۱۳	۱	.۲۷۰	۲	.۲۲۷	۱	.۱۸۴	۴	.۱۴۱	۲	.۹۸	۴	.۵۵	۳	.۱۲
۴	.۴۴۳	۱	.۴۰۰	۲	.۳۵۷	۳	.۳۱۴	۴	.۲۷۱	۱	.۲۲۸	۴	.۱۸۵	۲	.۱۴۲	۱	.۹۹	۲	.۵۶	۱	.۱۳
۲	.۴۴۴	۴	.۴۰۱	۴	.۳۵۸	۱	.۳۱۵	۲	.۲۷۲	۱	.۲۲۹	۳	.۱۸۶	۴	.۱۴۳	۱	.۱۰۰	۱	.۵۷	۱	.۱۴
۱	.۴۴۵	۱	.۴۰۲	۱	.۳۵۹	۱	.۳۱۶	۲	.۲۷۳	۱	.۲۳۰	۲	.۱۸۷	۳	.۱۴۴	۱	.۱۰۱	۲	.۵۸	۱	.۱۵
۴	.۴۴۶	۲	.۴۰۳	۱	.۳۶۰	۲	.۳۱۷	۴	.۲۷۴	۳	.۲۳۱	۱	.۱۸۸	۳	.۱۴۵	۲	.۱۰۲	۳	.۵۹	۳	.۱۶
۳	.۴۴۷	۲	.۴۰۴	۲	.۳۶۱	۴	.۳۱۸	۴	.۲۷۵	۱	.۲۳۲	۳	.۱۸۹	۲	.۱۴۶	۳	.۱۰۳	۳	.۶۰	۱	.۱۷
۱	.۴۴۸	۴	.۴۰۵	۳	.۳۶۲	۳	.۳۱۹	۲	.۲۷۶	۳	.۲۳۳	۱	.۱۹۰	۴	.۱۴۷	۴	.۱۰۴	۲	.۶۱	۲	.۱۸
۱	.۴۴۹	۱	.۴۰۶	۴	.۳۶۳	۴	.۳۲۰	۲	.۲۷۷	۱	.۲۳۴	۲	.۱۹۱	۳	.۱۴۸	۲	.۱۰۵	۲	.۶۲	۲	.۱۹
۱	.۴۵۰	۲	.۴۰۷	۱	.۳۶۴	۳	.۳۲۱	۴	.۲۷۸	۴	.۲۳۵	۱	.۱۹۲	۴	.۱۴۹	۲	.۱۰۶	۱	.۶۳	۴	.۲۰
۱	.۴۵۱	۲	.۴۰۸	۲	.۳۶۵	۳	.۳۲۲	۲	.۲۷۹	۳	.۲۳۶	۱	.۱۹۳	۱	.۱۵۰	۱	.۱۰۷	۲	.۶۴	۳	.۲۱
۳	.۴۵۲	۲	.۴۰۹	۲	.۳۶۶	۲	.۳۲۳	۴	.۲۸۰	۱	.۲۳۷	۳	.۱۹۴	۴	.۱۵۱	۳	.۱۰۸	۱	.۶۵	۲	.۲۲
۲	.۴۵۳	۳	.۴۱۰	۳	.۳۶۷	۴	.۳۲۴	۴	.۲۸۱	۴	.۲۳۸	۲	.۱۹۵	۲	.۱۵۲	۳	.۱۰۹	۲	.۶۶	۴	.۲۳
۲	.۴۵۴	۴	.۴۱۱	۴	.۳۶۸	۳	.۳۲۵	۳	.۲۸۲	۳	.۲۳۹	۳	.۱۹۶	۴	.۱۵۳	۳	.۱۱۰	۲	.۶۷	۱	.۲۴
۱	.۴۵۵	۲	.۴۱۲	۳	.۳۶۹	۱	.۳۲۶	۳	.۲۸۳	۲	.۲۴۰	۱	.۱۹۷	۱	.۱۵۴	۱	.۱۱۱	۲	.۶۸	۲	.۲۵
۱	.۴۵۶	۲	.۴۱۳	۱	.۳۷۰	۳	.۳۲۷	۴	.۲۸۴	۴	.۲۴۱	۴	.۱۹۸	۳	.۱۵۵	۴	.۱۱۲	۱	.۶۹	۳	.۲۶
۳	.۴۵۷	۲	.۴۱۴	۱	.۳۷۱	۲	.۳۲۸	۲	.۲۸۵	۳	.۲۴۲	۲	.۱۹۹	۲	.۱۵۶	۱	.۱۱۳	۲	.۷۰	۴	.۲۷
۳	.۴۵۸	۱	.۴۱۵	۱	.۳۷۲	۲	.۳۲۹	۲	.۲۸۶	۲	.۲۴۳	۲	.۲۰۰	۴	.۱۵۷	۴	.۱۱۴	۱	.۷۱	۳	.۲۸
۱	.۴۵۹	۳	.۴۱۶	۲	.۳۷۳	۴	.۳۳۰	۱	.۲۸۷	۳	.۲۴۴	۱	.۲۰۱	۳	.۱۵۸	۲	.۱۱۵	۳	.۷۲	۳	.۲۹
۲	.۴۶۰	۴	.۴۱۷	۴	.۳۷۴	۱	.۳۳۱	۲	.۲۸۸	۳	.۲۴۵	۴	.۲۰۲	۲	.۱۵۹	۴	.۱۱۶	۴	.۷۳	۳	.۳۰
۳	.۴۶۱	۴	.۴۱۸	۳	.۳۷۵	۱	.۳۳۲	۲	.۲۸۹	۱	.۲۴۶	۱	.۲۰۳	۳	.۱۶۰	۱	.۱۱۷	۳	.۷۴	۳	.۳۱
۴	.۴۶۲	۱	.۴۱۹	۲	.۳۷۶	۲	.۳۳۳	۴	.۲۹۰	۴	.۲۴۷	۱	.۲۰۴	۲	.۱۶۱	۴	.۱۱۸	۴	.۷۵	۳	.۳۲
۱	.۴۶۳	۴	.۴۲۰	۱	.۳۷۷	۱	.۳۳۴	۴	.۲۹۱	۱	.۲۴۸	۲	.۲۰۵	۱	.۱۶۲	۲	.۱۱۹	۴	.۷۶	۲	.۳۳
۱	.۴۶۴	۱	.۴۲۱	۲	.۳۷۸	۴	.۳۳۵	۲	.۲۹۲	۱	.۲۴۹	۳	.۲۰۶	۴	.۱۶۳	۲	.۱۲۰	۳	.۷۷	۴	.۳۴
۳	.۴۶۵	۳	.۴۲۲	۳	.۳۷۹	۳	.۳۳۶	۳	.۲۹۳	۴	.۲۵۰	۳	.۲۰۷	۳	.۱۶۴	۱	.۱۲۱	۲	.۷۸	۲	.۳۵
۲	.۴۶۶	۲	.۴۲۳	۱	.۳۸۰	۲	.۳۳۷	۴	.۲۹۴	۴	.۲۵۱	۴	.۲۰۸	۲	.۱۶۵	۴	.۱۲۲	۲	.۷۹	۴	.۳۶
۱	.۴۶۷	۴	.۴۲۴	۴	.۳۸۱	۱	.۳۳۸	۱	.۲۹۵	۲	.۲۵۲	۳	.۲۰۹	۴	.۱۶۶	۴	.۱۲۳	۴	.۸۰	۲	.۳۷
۴	.۴۶۸	۱	.۴۲۵	۲	.۳۸۲	۳	.۳۳۹	۴	.۲۹۶	۴	.۲۵۳	۱	.۲۱۰	۱	.۱۶۷	۴	.۱۲۴	۱	.۸۱	۲	.۳۸
۱	.۴۶۹	۴	.۴۲۶	۲	.۳۸۳	۲	.۳۴۰	۲	.۲۹۷	۲	.۲۵۴	۳	.۲۱۱	۴	.۱۶۸	۱	.۱۲۵	۲	.۸۲	۱	.۳۹
۴	.۴۷۰	۱	.۴۲۷	۳	.۳۸۴	۱	.۳۴۱	۴	.۲۹۸	۲	.۲۵۵	۴	.۲۱۲	۴	.۱۶۹	۴	.۱۲۶	۳	.۸۳	۳	.۴۰
۳	.۴۷۱	۳	.۴۲۸	۱	.۳۸۵	۴	.۳۴۲	۱	.۲۹۹	۳	.۲۵۶	۱	.۲۱۳	۴	.۱۷۰	۲	.۱۲۷	۴	.۸۴	۴	.۴۱
۴	.۴۷۲	۴	.۴۲۹	۱	.۳۸۶	۳	.۳۴۳	۳	.۳۰۰	۲	.۲۵۷	۱	.۲۱۴	۱	.۱۷۱	۱	.۱۲۸	۱	.۸۵	۲	.۴۲
۴	.۴۷۳	۱	.۴۳۰	۴	.۳۸۷	۲	.۳۴۴	۴	.۳۰۱	۴	.۲۵۸	۲	.۲۱۵	۳	.۱۷۲	۱	.۱۲۹	۳	.۸۶	۲	.۴۳

هدف آفرینش

مقدمه

- استفاده نابجا از وسایل در غیر هدف خاص آن = هدر دادن و اتلاف سرمایه ← با تعجب، در عقل و خرد چنین فردی شک می‌کنیم.
- سؤالی که دست‌یابی به پاسخ آن بسیار مهم و حیاتی است = برای چه آفریده شده‌ایم؟ = هدف از زندگی ما انسان‌ها در این جهان چیست؟ = شناخت هدف زندگی = چرایی زیستن (ترکیبی با درس ۱ یازدهم)
- در صورت ندانستن هدف } زندگی را به اشتباه صرف کارهایی می‌کنیم که برای آن‌ها خلق نشده‌ایم = اتلاف عمر
- سرمایه ارزشمند عمر را که با ارزش و برگشت‌ناپذیر است از دست می‌دهیم.

هدف آفرینش

جهان هدفمند: خالق جهان خدایی حکیم است (علت) ← آفرینش جهان بیهوده نیست. هدف‌دار، حق و دارای برنامه‌ای حساب‌شده است. (معلول)

آیه (دُخان، ۳۸ و ۳۹)	ترجمه	مهم‌ترین پیام‌ها
وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ	و ما آسمان‌ها و زمین	۱. براساس حکمت الهی، جهان خلقت بازیچه، بیهوده، عبث و باطل نیست.
وَمَا بَيَّنَّهُمَا لَاعِبِينَ	و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم،	۲. حق بودن به معنای هدف‌داری و غایت‌مندی جهان، برخاسته از حکمت الهی است.
مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ	آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.	۳. جهان‌شناسی مقدمه شناخت توحید در خالقیت و خالق حکیم است. (ترکیبی با درس ۲ دوازدهم)
		۴. هر موجودی براساس برنامه‌ای حساب‌شده به جهان گام نهاده و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

هدفمندی انسان

انسان از قاعده هدفمندی جهان، جدا نیست. قطعاً هدفی دارد که گام نهادن او در این دنیا فرصتی برای رسیدن به آن است. دو تفاوت انسان با گیاهان و حیوانات در چگونگی رسیدن به هدف:

- تفاوت در مسیر هدف: انسان با اختیار، هدف را می‌شناسد، آن را انتخاب می‌کند و به سوی آن گام برمی‌دارد؛ اما:
 - گیاهان ← طبیعی
 - حیوانات ← غریزی
- تفاوت در نوع هدف: انسان با روحیه بی‌نهایت‌طلب به دنبال پایان‌ناپذیرها؛ اما:
 - حیوانات و گیاهان ← پایان‌پذیری، توقف در سر حدی از رشد و کمال

اختلاف در انتخاب هدف‌ها (معلول): ریشه در بینش، نگرش و نوع اندیشه انسان‌ها (علت) دارد.

کسی که بیندیشد کمک به دیگران ارزشمند است (علت) ← می‌کوشد به دیگران کمک کند (معلول).
 کسی که فکر کند داشتن شهرت مهم است (علت) ← زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد (معلول).

لازمه انتخاب صحیح هدف‌ها: ارزش‌گذاری و رتبه‌دهی به اهداف

انواع اهداف } اصلی: خوب و ضروری، پایان‌ناپذیر، نامحدود، همیشگی
 فرعی: خوب و ضروری، پایان‌پذیر، محدود، موقتی

★ نکته ← هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.

← دل‌بستن به اهداف فرعی نباید مانع رسیدن به اهداف اصلی شود.

مقدمه

- گام برداشتن به سوی هدف خلقت انسان (عبودیت) ← رشد و کمال ← رستگاری
- اولین قدم در مسیر عبودیت = شناخت انسان (خودشناسی):
 - ۱. شناخت سرمایه‌ها، توانایی‌ها و استعدادها
 - ۲. شناخت موانع حرکت انسان
- سودمندترین دانش‌ها = خودشناسی

خودشناسی

شناخت سرمایه‌ها و توانایی‌ها

- گرامی‌داشت انسان**
 - با دادن نعمت‌های مادی و معنوی و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها
 - کرامت بخشیدن به انسان و برتری دادن بر بسیاری از مخلوقات (نه همه)
 - قائل شدن جایگاه ویژه در نظام هستی
- دو عامل بسیار مهم برای حرکت به سوی هدف**
 - گام اول: شناخت انسان و سرمایه‌هایش
 - گام دوم: بهره‌گیری از این سرمایه‌ها

پنج سرمایه انسان

- عقل: نیروی اندیشه، قوه تشخیص، دریافت حقایق، دوری از جهل و نادانی
- اراده و اختیار: مسئول سرنوشت خویش بودن، برگزیدن رستگاری و دوری از شقاوت

آیه (انسان، ۳)	ترجمه	مهم‌ترین پیام‌ها
إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ	ما راه را به او نشان دادیم	۱. لازمهٔ مختار آفریدن انسان، هدایت الهی است.
إِمَّا شَاكِرًا	یا سپاسگزار خواهد بود	۲. پذیرش هدایت الهی، مصداق سپاسگزاری است. ۳. انسانی که راه هدایت را ببیند و قبول نکند، ناسپاس است.
وَ إِمَّا كَفُورًا	یا ناسپاس	۴. انسان در انتخاب راه رستگاری یا شقاوت، اختیار دارد. (ترکیبی با درس ۱ یازدهم)

- گرایش به خیر و نیکی: گرایش به فضائل (صداقت، عزت نفس، عدالت، بی‌زاری از رذائل اخلاقی (دورویی، حقارت نفس، ریا و ظلم)

آیه (شمس، ۷ و ۸)	ترجمه	مهم‌ترین پیام‌ها
وَ نَفْسٍ	سوگند به نفس	۱. سوگند به جان آدمی و خداوند، نشان از عظمت آن‌هاست.
وَ مَا سَوَّاهَا	و آن‌که سامانش بخشید	۲. الهام خیر و نیکی، پس از آراستن نفس صورت گرفته است.
فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا	آن‌گاه بدکاری‌ها و تقوایش را به او الهام کرد.	۳. دوست داشتن فضائل و بی‌زاری از رذایل اخلاقی، درون فطرت انسان است.

- نفس لوامه (وجدان اخلاقی): به سبب گرایش به نیکی‌ها، واکنش سرزنش‌کننده و ملامت‌گر انسان پس از ارتکاب گناه برای جبران آن، سوگند خدا به آن.